

Narodna banka Slovenije
Uredništvo:
Ljubljana, Komitova ulica 5. Telefon Nov. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 16. Telefon št. 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon Nov. 190.
Rokopisati se ne vračajo. - Odbitki po tarifi.

JUTRO

Upravitelje: Ljubljana, Prešernova ul. 84.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 16. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2. Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. savodih: Ljubljana št. 11.842; Praha št. 78.180; Wies Nr. 105.241.

Ljubljana, 23. septembra.
Nedvomno stoji Avstrija na pragu dalekosežnih notranje-političnih dogodkov, ki se pripravljajo pod devizo revizije ustave. Mnogi evropski listi objavljajo zadnje dni zopet jako vznemirljive vesti o položaju v sosedni republiki ter napovedujejo verjetnost krvave državljanske vojne. Z vrnemo se trudijo avstrijski službeni krogi zavračati ta alarmantna poročila, češ da so silno pretirana in da se ni bati nobenih nasilnih razračunavanj in nobenih perturbacij že zato ne, ker razpolaga vlada z zanesljivo oboroženo silo, ki je dovolj jaka, da očuva mir in red.

Sigurno je, da je avstrijska vojska dobro disciplinirana, toda z mnoge strani se izjavlja bojazen, da bi mogla biti enostransko uporabljena. Avstrija se je danes na zunaj razdelila v tri tabore: kot nepomirljiva nasprotnika si stojita nasproti socialna demokracija in naraščajoči pokret heimwehrovcev, na videz pripravljene, se vsak hip naskočiti z orožjem, v sredi med tema dvema taboroma pa stoji sicer velika, a neodločna masa, ki je nasprotna vsakemu nasilnemu razčiščenju položaja, a se njena beseda v divjem kričanju zadnjih dni le malo čuje.

Stvarni predmet velikega notranje-političnega spora v Avstriji je vprašanje revizije ustave. Avstrijska ustava je sicer delo kompromisa med vsemi današnjimi strankami in republiko vodi že celo vrsto let meščansko-klerikalna koalicija, vendar je heimwehrovski pokret postavil in dobro populariziral tezo, da je država pod terorjem socialistov, ki mu obstoječa ustava povsod odpira vrata. Revizijo ustave v konservativnem smislu zahtevajo vse meščanske stranke, a tudi socialisti so pod silo razmer pripravljene na kompromis, a Heimwehr odklanja »gnile kompromisarske rešitve«. On je za parlamentarno rešitev ustavnega vprašanja le pogojno, t. j. če se v parlamentu njegov ustavni program v celoti in neokrnjeno sprejme, sicer pa za zahteva, da se ustavna revizija izvrši izvenparlamentarnim, torej neustavnim putem, s pomočjo državnega prevrata. Izjave voditeljev Heimwehra so v tem pogledu povsem jasne in nesporno je, da se organizacija Heimwehra pripravlja na izvedbo ustavne revizije oboroženim putem. Na strani Heimwehra prevladuje ofenzivno razpoloženje in sigurno so na delu razne tajne sile, ki pospešujejo razvoj stvari v tej smeri. Socialisti so v polni defenzivi. Heimwehrovci jih dolžijo, da so boljše viki in moskovski prodanci, v resnici pa pač ni nobena socialistična stranka v Evropi krenila tako daleč na desno v realno in dostikrat tudi oportunistično smer, kakor ravno avstrijska. Njeni voditelji so v zadnjih letih izgubili mnogo na programski doslednosti in zlasti tudi na praktični odločnosti ter so baš zato danes moralno in slabši poziciji nego socialistični protivniki.

Brez ozira na to, da heimwehrovski pokret tudi z zunanje-političnega stališča in zlasti z našega ni baš simpatičen pojav (med heimwehrovci je protijugoslovenska struja pod vplivom mnogih štajerskih in koroških njihovih generalov vrlo jaka), je vendar treba priznati, da gre za resno in v najbližjem času velpomembno gibanje, ki zasluži vso pozornost ne le avstrijske, temveč tudi vse evropske javnosti, zlasti pa nas sosedov.

Ali se bodo Heimwehrove pretnje z nasilno revizijo ustave uresničile ali ne, je odvisno od stališča, ki ga zavzemajo možje, v katerih rokah se danes nahaja državno krmilo. Po informacijah, ki veljajo za točne, je velik del članov današnje avstrijske vlade na strani Heimwehra. Predsednik vlade g. Streeruwitz je sicer nasprotnik teze državnega prevrata, a značilno je, da se baš zadnje dni vedno znova pojavljajo vesti, da je njegov položaj postal nevzdržen. Faktični vodja krščansko-socialne stranke, bivši dolgoletni min. predsednik prelaj Seidl je skoraj bil smeli reči, javni zaščitnik Heimwehra in na njegovi strani so jako vplivni aktivni klerikalni politiki in državnik. Prelaj Seidl je še danes nesporno najjačja politična avtoriteta v Avstriji in poleg njega, odnosno proti njegovemu vplivu bi se mogel uveljaviti le sedanjí dumajski policijski prezident, bivši kancler Schober, o katerem se govori, da je navzlic skrajno napetemu razmerju do socialistov, absoluten pristaš kompromisne rešitve ustavnega vprašanja. Ako prevlada Seiplov vpliv, potem je vprašanje državnega prevrata postavljeno tako rekoč na dnevni red, ako se uveljavi Schober, je upati na mirno likvidacijo težkega notranjega konflikta. Da je sedanjí podkancler gospod Šumi heimwehrovec, je znano in njegove zelo previdne izjave o ustavnem vprašanju na tem nič ne spreminjajo; zatrjuje se, da je na strani Heimwehra tudi dejanski poveljnik avstrijske vojske, dolgoletni minister vojske Vauxoin.

Heimwehr gotovo ne bo sama spo-

Naraščajoč razkroj med makedonstvujušimi Ponesrečeni poskusi novih vpadov preko meje - Iztreženje med makedonskimi emigranti

Beograd, 23. septembra, r. »Politika« poroča iz Sofije: »Pred pričetkom zasedanja Društva narodov v Ženevi so prešli vsi komitaški vojvode od VMRO nalog, naj takoj odidejo na jugoslovensko in grško mejo ter započno s teroristično akcijo, da bi vzbudili pozornost ženevskih krogov. Vojvode so res skušali prekoračiti na nekaterih mestih bolgarsko mejo, bili pa so povsod odbiti. Da bi prikriji svoj poraz pred bolgarskim narodom in makedonskimi emigranti, pripovedujejo sedaj, da bodo nekaj časa mirovali s komitoko akcijo in počakali na odločitve Društva narodov. Če pa ne bo to v tem zasedanju sprejelo za Makedonijo ugodnih sklepov, potem bodo znova pričeli z veliko akcijo v Južni Srbiji.

Nekateri komiti so se vrnili v Sofijo. Veličko Veljanov se nahaja sedaj v Sofiji s svojimi četniki, o proslulem Strahinji Razvigorovu pa se čuje, da je odšel na Dunaj v svrhu formiranja trojk za ubijanje uglednih osebnosti v inozemstvu.

Velik del makedonskih emigrantov v

Bolgariji, zlasti oni z desne obale Vardarja, je že izgubil popolnoma vsako zaupanje v makedonski komite. Emigranti se nahajajo v obupnem položaju, ker jih kot pristaše Protogerova preganjajo na vsakem koraku pristaši Vanče Mihajlova. Mnogi so že bili pobiti, o čemer pa bolgarski tisk ne sme pisati. Večina emigrantov je zato sklenila, da se vrne nazaj v Jugoslavijo. Makedonski komite pa vedno pazi, kdo izmed Makedoncev prihaja v jugoslovensko poslaništvo in ako koga opazijo, ga po povratku odvedejo v neznan smer, nakar ga nihče več ne vidi. Majhno je še število ljudi, ki verujejo v moč makedonske revolucionarne organizacije. Ni daleč dan, ko bodo makedonski voditelji v Bolgarski ostali brez pristašev.

Sofija, 23. septembra. AA. Sinoči je skupina Makedoncev fizično napadla uredniška »Makedonija« Zavojeva in ga lažje ranila. Urednika Zavojeva so napadli neznan napadalec v ulici Gurko, nakar so pobegnili.

Prva seja druge pirotske konference

Obe delegaciji sta se sestali včeraj k otvoritveni seji, danes pa pričneta z meritornim delom.

Pirot, 23. sept. AA. Danes popoldne se je v občinski dvorani pričelo delo jugoslovensko-bolgarske komisije. Seja je trajala od 16. do 18. Po seji je bil izdan naslednji komuniké:

Danes ob 16. sta se sestali obe delegaciji k prvi seji ter se je po pozdravih predsednik obeh delegacij prešlo takoj na določitev dnevnega reda jutrišnje seje. Sporazumno je bilo določeno, da bo prva točka dnevnega reda jutrišnje seje primerjanje in definitivna redakcija pravilnikov za uvedbo boljšega reda na meji. Prihodnja seja je napovedana za jutri ob 9. dopoldne. Današnji seji je predsedoval šef jugosloven-

ske delegacije g. Vintrović, jutrišnji seji pa bo predsedoval šef bolgarske delegacije g. Popov.

Jugoslovenska delegacija je prispela v Pirot davi ob 2, bolgarska pa dopoldne ob 9. Bolgarske delegatice so na kolodvoru sprejeli poleg predstavnikov lokalnih oblasti tudi člani naše delegacije.

Pirot, 23. sept. p. Novinarjem, ki so se danes popoldne razgovarjali s posameznimi člani obeh delegacij, je izjavil predsednik bolgarske delegacije polkovnik Popov, da bo konferenca že v nekaj dneh uspešno končala svoje delo.

Obrestna mera Priv. agrarne banke

Kmetijske zadruge dobe kredit po 8, posamezniki po 10, na hipoteko pa po 9 odstotkov. - Prošnje za posojila se že sprejemajo

Beograd, 23. septembra. AA. Privilegirana agrarna banka je danes objavila naslednji komuniké: »Ker so izvršene vse priprave za pričetek rednega poslovanja Privilegirane agrarne banke, je izvršni odbor uredil tudi vsa ostala vprašanja, ki so združena s poslovanjem banke. Na zadnji seji so bili odobreni naslednji pravilniki: 1. začasni pravilnik o bančnem osebju, 2. pravilnik o posameznih vrstah poslov, pri čemer je bila določena naslednja obrestna mera: a) banka bo dajala poljedelskim organizacijam posojila in kredite po 8 odst. z omejitvijo, da te organiza-

cije od svojih članov za režijske in druge stroške ne smejo zahtevati več kakor 2 odst., tako da sme znašati največja obrestna mera za te vrste kreditov in posojil največ 10 odst., b) za individualne kredite znaša obrestna mera 10 odst., c) za dolgoročna hipotekarna posojila je določena obrestna mera na 9 odst.

Interesenti se pozivajo, naj čimprej vložijo prošnje za posojila in kredite, ki jih bo odbor takoj rešil. Privilegirana agrarna banka posluje začasno v Sremski ulici št. 6 v Beogradu.

Spopadi med komunisti in narodnimi socialisti v Berlinu

Berlin, 23. septembra, o. Pri včerajšnjem propagandnem obhodu bojnih organizacij nemške narodne socialistične stranke po berlinskih vzhodnih delavskih predmestjih je prišlo do ponovnih spopadov med udeleženci obhoda in komunisti.

Ker so že na predvečer pohoda narodnih socialistov napovedovali komunisti, da bodo razgnali s silo narod-

no socialistične manifestacijske povorke, je policija ukrenila obsežne varnostne odredbe in pridellila spreduvo večje število policijskih stražnikov. Kljub temu pa so se v bližini komunističnega Marksovega doma narodni socialisti in člani bivše komunistične »Rdeče fronte« tako ogorčeno spoprijeli, da jih ni mogla policija razdeliti. Med obema skupinama se je vnela prava polična bitka, v kateri so navallli komunisti na avto voditelju berlinskih narodnih socialistov dr. Goebbela. Po kratkem boju so se komunisti povzpeli na avto in potegnili iz njega doktor Goebbela in ga pričeli nemilo prepevati. Na pomoč došli narodni socialisti so pričeli streljati z revolverji in so ranili lažje več komunistov.

Bojujoče se komuniste in narodne socialiste so razdelili šele stražniki, ki so navallli na množico ter jo razpršili. Pri tej priliki je bilo aretiranih 80 komunistov in narodnih socialistov, ki so bili prepeljani v zapore policijskega ravnateljstva na Aleksandrovem trgu. Aretirani je bil tudi precej težko poškodovan dr. Goebbel, ki pa je bil kmalu izpuščen na svobodo.

Stettin, 23. septembra, o. Predsednik pomorjanske vlade je prepovedal vse najavljene manifestacijske skupščine narodnih socialistov, ki bi se imele vršiti prihodnje dni na Severnem Pomorjanskem. Odlok o prepovedi navaja kot vzrok za ta korak predvsem grožnje narodnih socialistov, da bodo nadaljevali s terorističnimi čini, če ne bo izpremenila vlada svoje davčne politike napram seljaškemu ljudstvu. Dalje ugotavlja odlok, da nadaljuje narodno socialistična stranka trdovratno z agitacijo za davčno stavko med podeželskim ljudstvom.

Ogromen požar v Solunu

Ves stari del mesta je postal žrtev požara - Zgorelo je več sto hiš, a ognja še niso mogli pogasiti - Škoda znaša več sto milijonov

Solon, 23. septembra, p. Davi je izbruhnil v starem delu mesta požar, ki je uničil celo predmestje in povzročil ogromno škodo. Požar se je pojavil v okraju Cair Malom, kjer so večinoma naseljeni grški begunci iz Male Azije in siromasni ljudje, ki si ne morejo privoščiti stanovanja v boljšem delu mesta. Ta del tvorijo večinoma barake in male lesene hišice, zaradi česar se je sprva mali požar tako naglo razširil in povzročil katastrofo, kakršne Solun ne pomni že od leta 1917., ko je pogorelo skoro polovico mesta.

Požar je nastal v ulici Rozofa in nekli leseni baraki. Predno so se ljudje prav zavedali sta bili v plamenih tudi že sosednji leseni poslopji, a v manj kot dveh urah je gorelo celo predmestje. Ves blok lesenih barak in le deloma zidanih hiš, ki leži med ulicami Damos, Ljurnvo, Jelidževardar in Semdija, je bil spremenjen v morje plamena. V mestu je zavladała strahovita panika. Ljudje so v strahu zapuščali hiše, boječ

se, da se ponovi katastrofa iz l. 1917. Ljudje v ogroženem delu mesta niso niti imeli časa, da bi rešili svoje skromno imetje. Gasilci in vojaštvo, ki so prihitali na pomoč, so bili brez moči. Na eni strani je primanjkovalo modernih gasilnih naprav, na drugi strani pa se je širila silna vročina, da so jih niso mogli blizu. Omejitji so se morali na to, da so s podiranjem lesenih hiš in barak preprečili, da bi se ogenj razširil na bližnja železniška skladišča in na pristanišče. Vseh pet blokov hiš, ki tvorijo vardarski kvartir in takozvanj Cair Mali, je postalo žrtev plamenov. Več sto družin je brez strehe. Ogenj so tekom dopoldneva sicer začasno lokalizirali, vendar pa razsaja požar še dalje. V nebo švigajo do 100 metrov visoki plameni, a nad vsem mestom pada dež gorečih ogorkov. Ker je okrog poldneva začel pihati še veter, je velika nevarnost, da se požar razširi še dalje. Že doslej povzročeno škodo cenijo na 300 milijonov drahem. Splošno sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Silni viharji na Severnem morju

Nad Nemčijo in Severnim morjem so divjali včeraj viharji in neurja - V Berlinu je voda vdiral v kleti.

Berlin, 23. sept. o. s. Včeraj zvečer so divjali nad različnimi pokrajini Nemčije nenavadno silni viharji in nevihte, spremljane s pogostimi prelomi oblakov. Posebno velika je bila nevihta v Berlinu, kjer je vihar izruval v javnih nasadih nad 2000 dreves, razkril celo vrsto poslopj ter napravil tudi veliko škodo na telegrafskih in telefonskih napravah. Zaradi prelomov oblakov so nastopile v posameznih delih mesta tudi poplave, ker niso mogli kanalski požiralniki odvajati velike množine deževnice. V mnogih poslopjih je vdrila voda v kleti ter je morala požarna bramba nad 20-krat prihiteti na pomoč z motornimi brigadami, da je izčrpa iz poplavljenih kleti vodo.

Osebito silen pa je bil vihar ob nemški severni obali, kjer divjajo že dva dni neurja. Povprečna hitrost viharja je znašala od 50 do 70 milj na uro. Razburkano morje je pljusalo preko obrambnih nasipov pri Syltu in napravilo veliko škodo na pristaniških napravah. Potopilo se je mnogo manjših ladje in čolnov, ki so bili priklenjeni na obrežju, kjer so jih odtrgali valovi in tirali na široko morje.

Razburkano morje je razrušilo tudi priprave za regulacijska dela ob izlivu Labe, kjer je bilo potopljenih več bagerjev in razdejani skoraj vsi zasilni obrežni nasipi. V Hamburgu samem je vihar razkril hangar na letališču in pretrgal oboj malega zrakoplova Parseval, ki mu je zaradi tega ušel ves plin v zrak. Promet preko Severnega morja z Liverpoolom je popolnoma ustavljen. V okolici Hamburga so zaradi velikega dežja vode na-

rastle. Zračna zveza med Stralsundom in Švedsko je bila zaradi viharjev prekinjena. Neko vodno letalo je moralo zaradi viharja pristati na otoku Rujane, drugo pa je bilo zelo poškodovano.

V bližini Helgolanda je zajelo neurje več ribiških ladij in se za njihovo usodo resno boje, ker niso do sedaj sprejeli od njih še nobenega glasu. Zaradi tega je ustavljen tudi ves ribolov na Severnem morju, ki je bil baš poslednje dni zelo ugoden.

Nemški tovorni parnik »Hertho« je pri Alborgu vrgel vihar na suho in ga težko poškodoval. V bližini Kodanja je se potopila jahta, čije posadke se je rešila po velikem naporu. Veliki potniški parniki prihajajo z večurnimi zamudami v pristanišča.

Neurja tudi v Italiji

Rim, 23. sept. g. V provinci Basilicata so se v noči na soboto na več mestih odtrgali oblaki, nakar so gorski potoki prestopili bregove ter porušili mostove in mnogo hiš. Železniški promet med Potenzo in Napoľem je prekinjen, ker je voda porušila železniški most pri Baragianu in predor pri Balvanu. Ravno tako je ustavljen ves promet med Potenzo in Brindisijem in Potenzo ter Foggio. Železniški vlak z večjim številom delavcev se je prevrnil v reko Calore, pri čemer se je ponesrečilo 10 do 15 oseb. V občini Solve se je porušila kmetijska hiša, pri čemer je bilo zasutih šest oseb. Velika opustošenja je povzročil vihar tudi po drugih občinah v tej provinci.

Razplet krize češkoslovaške vlade

Obširna pooblastila predsednika Udržala za rešitev krize - Volitve so skoro neizbežne - Vodila jih bo sedanja vlada

Praga, 23. septembra, h. Ministrski predsednik Udržal se je vrnil davi iz Topolčanka v Prago in prinesel s seboj pismo predsednika Masaryka naslednje vsebine: »Gospod predsednik vlade! Z današnjim dnevom proglašam zaključnim zasedanje obeh zbornic, 23. septembra 1929. Masaryk s. r.«

Razen tega je ministrski predsednik Udržal prejel dalekosežna pooblastila za rešitev situacije. Ta pooblastila mu nalagajo naj najpreje uporabi vsa parlamentarna sredstva za rešitev krize in izčrpa tudi ostale kombinacije za podlago koalicije, predno bo parlament definitivno razpuščen in razpisane nove volitve. V smislu teh dispozicij so bili danes že navezani prvi stiki s socialisti, vendar je komaj računati, da bo ta pot privedla do uspeha.

Jutri opoldne se bo sestalo predsedstvo klerikalne stranke. Glede sklepov te seje prevladuje zelo pesimistično presojanje. Zvečer se bo sestalo predsedstvo agrarne stranke. Značilen za presojo situacije s strani stranke je včerajšnji govor glavnega tajnika poslanca Berna na zborovanju v Vimohradih, kjer je izjavil Bern, da vzrok razpušitve parlamenta ni vprašanje sedanje krize, niti to da li bo imela klerikalna stranka enega ministra več ali manj. V tem sporu gre za rešitev splošne krize. Obe skupini, opozicija in vladna koalicija, si medsebojno očitata izbruh krize. Kakor kažejo vsa znamenja so volitve neizogibne. Po končanih konferencah strank se bo sestala konferenca koalicije, na kateri bo poročal o situaciji ministrski predsednik Udržal. V zvezi s to konferenco se vrne tudi dr. Kramář v Prago.

Praga, 23. septembra. AA. Listi poročajo, da bodo v primeru razpusta parlamenta zakoni, ki ne pripuščajo odla-

ganja, urveljavljeni od strani komiteja, ki obstoji na osnovi čl. 54. češkoslovaške ustave. Splošno prevladuje naziranje, da bo nove volitve vodila sedanja koalicijska vlada, dočim bo proračun za prihodnje leto branila pred novim parlamentom že nova vlada.

Sv. Vaclavske svečanosti v Pragi

Praga, 23. sept. g. Današnje svečanosti ob priliki tisočletnice smrti sv. Vaclava so se pričele dopoldne s slavnostno sejo narodnega odbora. Od včeraj dalje so v stolnici sv. Vida razstavljene češke kronске insignije, ki jih ogleduje številno občinstvo. Tekom tega tedna bo prispela v Prago delegacija 1400 Nemcev iz Rajha, da se udeležijo svečanosti.

Vzoren kandidat za madžarsko zbornico

Bukarešta, 23. sept. s. »Reggel Ujsag« poroča: Kakor znano je bil v falzifikatorski aferi obsojeni princ Windischgrätz amnestiran z izjemo političnih pravic. Sedaj pa bo njegova amnestija razširjena tudi na ukinitve političnih pravic. Princ Windischgrätz se bo v kratkem zopet vrnil v politično življenje ter pri prvi priložnosti nastopil kot volilni kandidat madžarskih irendentistov za volitve v madžarski parlament.

Iz Narodne banke

Beograd, 23. septembra. AA. Jutri dopoldne se bo vršila seja upravnega odbora Narodne banke. Sejo bo vodil guverner Narodne banke Baljoni. Po razpravi o tekočih poslih bodo določeni dežurni člani upravnega odbora za mesec oktober. Generalni direktor Narodne banke dr. Dragoljub Novaković se je sinoči vrnil iz Pariza v Beograd.

Novi zakon o u strojstvu vojske

Zakon stopi v veljavo deloma a že s 1. oktobrom, deloma pa s 1. januarjem

Beograd, 23. septembra p. Današnje »Službene Novine« objavljajo novi zakon o strojstvu vojske. Glavne določbe zakona so:

Naloga vojske in mornarice
Vojska in mornarica predstavljata narodno vojno silo ki ima nalogo, da brani domovino in da vzdržuje red in zakonitost v državi.

Vrhovni poveljnik.
Vrhovni poveljnik vse oborožene sile je kralj, ki po svojem prevdaru poveri v primeru vojne vrhovno poveljstvo vojvod ali kakemu generalu, ki dobi naslov komandanta operativne vojske in je za svoje delo odgovoren ministru vojske in mornarice.

Prisega.
Pri vstopu v vojsko in mornarico položi vsak vojni obveznik prisego ki se glasi: »Jaz, N. N. prisegam pri vsemočnem Bogu da bom vrhovnemu poveljniku vse svoje sile kralju Aleksandru I. povesod in v vseh prilikah zvest, v svoji duši udan in poslušen, da se bom za kralja in domovino junsko boril, da vojaške zastave nikdar in nikjer ne bom izdal in da bom po velja svojih predpostavljanih in starešini poslušal in zvesto izvajal. Tako mi Bog pomagaj!« Oficirji polagajo pri vstopu v vojsko pisno prisego. Prisega se obnovi, kadar zasede prestol nov vladar.

Stanje vojske in mornarice
Celokupna vojna sila ali njeni posamezni deli so lahko v naslednjem stanju: rednem, pripravnem, mobilnem ali vojnem. Redno stanje vojske tvori stalni kader z vsemi svojimi rednimi formacijami. Pripravno stanje vojske in mornarice se odredi, če so prilike take, da je domovina v nevarnosti. Po potrebi in stopnji nevarnosti se odredi pripravljivost celokupne vojske ali njenih posameznih delov. Mobilno stanje je, kadar je celokupna vojna sila ali njen posamezni del v vojni številni moči in popolnoma pripravljen za vojno in obrambo domovine. Vojno stanje nastopi, kadar je država v vojni. Prehod iz enega stanja v drugo se odredi s kraljevim ukazom.

Vojaška obveznost.
Vojaška obveznost obstoja za vse državljane kraljevine SHS, ki imajo pravico in dolžnost služiti v vojski. Vsakdo mora osebno odslužiti svoj rok in ni mogoče imeti namestnika v kakih drugih osebi. Trajno nesposobni plačujejo vojnino. Osebe, ki jim je odvzeta državljanska čast, ne morejo služiti v vojski. V primeru vojne se uporabljajo v zaledju; tudi ti morajo plačevati vojnino. Vojaška službena obveznost prične z izpolnitvijo 21. letom in traja do vstetega 50 leta starosti. Službena obveznost v operativni vojski traja od 21. do 40 leta, v rezervi pa od 40. do 50. leta.

Kaderski rok.
Službovanje v stalnem kadru (kaderski rok) pričena z 21. letom in traja normalno 18 mesecev v vojski, a 2 leti pri mornarici in pri zrakoplovstvu. Kdor se namenoma odtegne odsluženju kaderskega roka (vojni begunec), a ga ujamejo pred izpolnitvijo 40. letom, mora odslužiti triletni kaderski rok.

Dijaški rok.
Do devetmesečnega dijaškega roka imajo pravico za vojaško službo sposobni rekruti, ki so dovršili univerzo, srednjo ali odgovarjajočo strokovno šolo ali najmanj šest razredov gimnazije ali realke, vsi ti pod pogoji, da v devetmesečnem roku uspešno končajo šolo za rezervne oficirje.

Vojaška obveznost bogoslovcev.
Tudi za bogoslovce vseh veroizpovedanj obstoja vojaška obveznost. Kaderski rok za nje znaša šest mesecev in ga morajo odslužiti v bolnicah ali bolničarskih četah.

Skrasjani rok.
Skrasjani kaderski rok je predviden za dijake, za katere znaša 9 mesecev, in za rekrute zrakoplovni čet, katerim se skrasjajo na 12 mesecev, če se izkažejo v spričevalom kake domače ali inozemske šole o dovršeni pilotazi in pokažejo po enoletnem službovanju dovoljno znanja.

Oprostitev od vojaške službe.
V smislu člena 50 so oproščeni vojaške službe: a) stalno nesposobni; b) začasno nesposobni, če do 25. leta starosti niso postali zopet sposobni; c) rekruti, ki so do 25 leta starosti edini hranitelji svoje rodbine in žive od poljedelskega posestva ali osebnega dela in ne plačajo nad 120 Din neposrednega davka.

Ustrojstvo vojske.
Glavne vrste orožja so pehota, topništvo, konjenica, tehnične čete, zrakoplovstvo, pomožni oddelki za prometne čete intenden tura in neborračke čete. Zandarmerija je sestaven del vojske samo glede organizacije in discipline. Strokovni oddelki vojske so generalni štab, ekonomska, tehnična, sanitetna, dušebrižna, veterinarska in godbena stroka. Tehnične čete se dele na artiljerijsko-tehnično, inženjersko-tehnično, zrakoplovno-tehnično in geodetsko-tehnično stroko. Teritorialna razdelitev armade obsega armijske in divizijske oblasti, vojne okruge in vojne srece.

Odgoditev kaderskega roka.
Odgoditev kaderskega roka se dovoli rekrutom-dijakom, če jih odsluženje kaderskega roka zadene v študijski dobi, toda najdalje do 27. leta starosti. Odgoditev roka je dalje dopustna rekrutu, čejar brat služi istočasno kaderski rok, tako dolgo, da se vrne brat. In končno je predvidena odgoditev kaderskega roka rekrutu, ki vzdržuje sodno zaporno kazen. Če traja kazen preko 27. leta starosti, se rekrut ne pozove več v kadroško službo, marveč mora

plačati vojnico a se istočasno vpiše v operativno vojsko. Posebne določbe vsebuje zakon glede kaderskega roka izselencev. Izselencem, ki žive v kakih evropskih državah, je dopustna odgoditev roka do 23. leta, izselencem v prekomorskih državah pa do 27. leta starosti.

Vojaški čin.
Zakon predvideva v stalnem kadru te le čine: redov, kaplar podnarednik, narednik, narednik vodnik, Oficirski čini so: a) nižji oficirji: podporučnik, poručnik, kapetan II. kapetan I. kl. b) višji oficirji: major, podpolkovnik polkovnik, brigad, general, divizijski general, armijski general in vojvoda. Oficir se ne more oženiti, predno ne doseže čina poručnika. V penziji ohrani oficir oni čin, ki ga je imel v času upokojitve.

Službena doba oficirjev
Službena doba oficirjev je določena na 35 let. Oficir pa se lahko upokoji že po 10 letih aktivne službe na lastno prošnjo, če se to lahko izvrši brez škode za službo. Upokojitev je dopustna tudi pred dosego polne službene dobe, če je oficir nad 60 let star. Nadalje predvideva zakon, da se upokojijo oficirji, ki dobe v treh zaporednih letih ali v šestih letih s presledki nepopolno oceno ali so obsojeni za dejanje, ki škoduje ugledu oficirja. Posebno poglavje govori o upokojitvi v primeru nesposobnosti, in obolnosti.

Vojna mornarica.
Tretji oddelek zakona govori o vojni mornarici, ki obsega vse plovni material in vse mornariške ustanove na morski obali, na rekah in na jezerih. V glavnem se deli mornarica na pomorsko flotiljo, rečno flotiljo in pomorsko zrakoplovstvo. Mornariški čini so naslednji: mornar II. klase, mornar I. klase, podnarednik, narednik vodja III. II. in I. Oficirski čini so: poročnik korvete, poročnik fregate, poročnik vojnega broda II. klase in I. klase, ter višji oficirji kapetan korvete, kapetan fregate, kapetan vojnega broda, kontreadmiral, viceadmiral in admiral.

Prejemki.
Osnovna plača za oficirje se deli na 10 stopenj in znaša: od 3600 do 14.000 Din na leto. Tudi osnovne plače narednikov v vojski, mornarici in pri godbah se dele na 10 stopenj, ki znašajo od 2400 do 6960 Din letno.

Osnovne plače redovov in mornarjev znašajo 120 Din letno, kaplarjev in mornarjev I. klase 360 Din. V zrakoplovstvu in mornarici se povišajo te plače po odsluženih 18 mesecih na 240 odnosno 480 Din letno. Kaplarjem in mornarjem I. klase, ki po odsluženem kaderskem roku prošijo za ponovni rok, se povišajo plače do napredovanja v čin podnarednika na 1200 Din letno.

Položajne plače oficirjev in vojaških uradnikov se dele po činih in prejemajo: armijski general in admiral 48.000 Din, divizijski general in viceadmiral 42.000 Din, brigadni general in kontreadmiral 36.000 Din, polkovnik in kapetan vojnega broda 21.000 Din, podpolkovnik in kapetan fregate 12.000 Din, major in kapetan korvete 9600 Din, kapetan I. klase in poručnik vojnega broda I. klase 7200 Din, II. klase 5400 Din, poručnik in podporučnik fregate 4200 Din, podporučnik in poručnik korvete 3600 Din letno.

Podoficirji prejemajo narednik vodnik 2400 narednik na 15 let podoficirske službe 1920 izpod 15 let 1440, podnarednik 960 Din letno.

Stanarina pritiče vsem oficirjem in oženjenim podoficirjem. Povišana stanarina pripada onim, ki so v službi v krajih in mestih, kjer vlada draginja. Redna stanarina znaša za generale 3600 Din letno, za ostale oficirje in uradnike do 6 let službe 1800, za nadaljnjih 9 let 2100, potem pa 2700 Din letno. Naredniki vodniki dobivajo v prvih 15 letih 1200, v nadaljnjih službenih letih 1500 Din, ostali oženjeni podoficirji pa prvih 15 let službe po 1020, nadalje pa 1200 Din. Neozženjeni podoficirji ter kaplarji in redovi nimajo pravice do stanarine.

Vsi aktivni oficirji brez razlike čina in položaja dobivajo letno 9600 Din specialne doklade. Poleg tega pripada aktivnim višjim oficirjem še doklada na čin in zvanje, ki znaša za armijskega generala 42.000 Din, za divizijskega generala 32.200, za brigadnega generala 20.640, za polkovnika 17.040, za podpolkovnika 9600, za majorja pa 6000 Din letno. Po petih letih službe v istem činu se doklada poviša za približno 20%. Enake doklade dobe odgovarjajoči čini v mornarici.

Vsem oficirjem in vojaškim uradnikom brez razlike čina in položaja pripada letna doklada za obleko v znesku 9600 Din.

Oženjenim oficirjem in podoficirjem pritičejo za rodbinske člane enake doklade, kakor državnim uradnikom v smislu uradniškega zakona. Oficirji dobe dalje letno 27 kub. m drv, podoficirji pa 12 kub. m.

Prevedba po novem zakonu.
Prehodne naredbe določajo, da prenehajo s 1. oktobrom veljati vsi zakoni in uredbe, ki so v nasprotju s tem zakonom, prevedba oficirjev, vojaških uradnikov in podoficirjev na plače in prejemke po novem zakonu pa se ima izvršiti s 1. januarjem 1930.

Pariški nadškoof kardinal Dubois umrl

Pariz, 23. sept. s. Pariški nadškoof kardinal Dubois je danes popoldne umrl. Ob smrti postelji je bil navzoč apostolski nuncij msgr. Magliori.

Prvi sneg v Avstriji
Judenburg, 23. septembra. g. V noči od sobote na nedeljo je prišlo v dolinah deževanje, v nedeljo zjutraj pa je na vseh vrhovih zablesel sveži sneg. Tudi v Wolsebergu na Koroskem je po dolni deževanju, na obronkih Svinške pa je zapadel prav do gozdov nov sneg. Po dolinah je temperatura znatno padla.

Razčiščenje v zadevi ljubljanskega liceja

Zupan dr. Puc, ki je bil odsoten na kongresu evropskih mest v Rimu, je po svojem povratku v Ljubljano podal o zadevi ljubljanskega mestnega liceja v »Slov. Narod« izjavo, ki jo bo vsa javnost z zadoščenjem vzela na znanje.

G. zupan popolnoma soglašja s stališčem, ki smo ga tudi mi v našem listu zavzeli. Prav in za mestno občino pravično bi bilo, da bi država prevzela dosedanja mestno žensko realno gimnazijo na svoje breme. Toda prevzema naj zavod kot tak, tudi z vsem njegovim naučnim aparatom zlasti proforskimi osebami!

G. zupan pravilno ocenjuje pomen Ljubljane kot kulturnega središča ter se odločno izreka proti temu, da bi se potom transakcije, o kakršni je poročal g. prof. Jarc, dejansko reduciralo število srednješolskih zavodov v Ljubljani.

Z ozirom na razne vesti, da je akcija za poddržavljenje potom prepisa gojenk na III. realno gimnazijo že gotova, opozarja zupan, da on o tem ničesar ne ve in da se da to vprašanje rešiti le sporazumno z obč. odborom, ki pa o tem ni nikdar sklenal.

Končno pravi dr. Puc, da po njegovih informacijah vprašanje poddržavljenja sploh ni aktualno, akoravno bi bila občina državi za prevzem težkega bremena, ki ga ji nalaga vzdrževanje liceja hvaležna.

Z izjavo dr. Pucja je pač smatrati celo zadevo za razčiščeno in vprašanje poddržavljenja liceja za pravilno postavljeno. Nejasno je sedaj samo še to, zakaj se je cela stvar v taki obliki lansirala in komu naj bi služilo razumljivo vzmernjenje, ki se je polastilo javnosti ob vesteh in govoricah, tičočih se liceja.

Komasacija občin

Beograd, 23. sept. r. Kakor se na merodajnem mestu zatrjuje, se bo še letos pristopilo izvedbi revizije dosedanjih občinskih teritorijev. Vlada je usvojila načelo, da mora vsaka občina biti tako velika, da si lahko vzdržuje potrebni upravni aparat ter primerne uradne prostore ter da se ponostavi in spopolni tudi državna administrativna in finančna služba, v kolikor je zvezana z občino. Izvršilo se bo torej povsod tam, kjer je to iz gospodarskih in geografskih, a tudi s kulturnih in socialnih ozirov mogoče, spajanje malih občin v velike odn. se bo izvršila ponekod nova teritorialna porazdelitev občin na ta način, da se deli posamezni občin preinkorporirajo v druge občine.

Zagrebaški atentat pred sodiščem

Beograd, 23. septembra. AA. Na današnji dopoldanski razpravi pred Državnim sodiščem za zaščito države proti Marku Ožaniću iz Zagreba je bila prečitana najprvo obtožnica. Obtoženi Marko Ožanić zanika, da bi bil streljal na policijskega agenta Grauerja v Zagrebu in navaja, da se 24. decembra l. l. sploh ni nahajal v kavarni »Corso«, marveč v kavarni »Jadranc«. Privatni tožitelj agent Grauer na trdi, da je nanj streljal baš obtoženi Ožanić. Po zaslišanju večjega števila prič je bila današnja razprava zaključena. Razprava se bo nadaljevala jutri ob 8. dopoldne.

Razprava proti uradnikom ministrstva šum

Beograd, 23. septembra. AA. Davi ob 8. se je pričela v tretjem odseku državnega sveta glavna disciplinarna razprava proti bivšim uradnikom ministrstva za šume in rudnike Milovanu Stamenkoviću, Luju Novaku, F. Iliću, J. Hosu, K. Karapi, D. Miloševiću, I. Silerju in R. Babiću, ki jih obtožuje ministrstvo za šume in rudnike po svojem pravnem referentu Rudolfu Mataševiću. Senat sestaja iz predsednika Petra Petrovića in članov F. Paunovića, Z. Babića, F. Vildovića in Nesitja. delovodja je tajnik državnega sveta B. Protić. Tekom današnje dopoldanske razprave je bila prečitana obtožnica in predlog, da se navedeni uradniki ministrstva za šume in rudnike izroče disciplinarnemu sodišču. Razprava je bila nato odložena na jutri.

Zagoneten balon pri Varaždinu

Varaždin, 23. sept. n. Včeraj ob p. 10. dopoldne so ljudje v bližini Kamenice opazili, da se spušča proti zemlji balon in sicer tako nepravilno in negotovo, da so mogli v naprej sklepati o nezdodi. Ko je balon padel na tla, so ugotovili, da ni v njegovih košar nikogar, pač pa so opazili v njej sledove krvi. Na balonu je bila izvešana večja francoska zastava, poleg nje pa manjša zastavica francoskega aerokluba. Verjetno je, da je balon last tega kluba. Čim so oblasti zvedela za dogodek, so odredile, naj ostane balon zastran na mestu, kjer je padel, da se ugotove vse podrobnosti.

Profesorski kongres

Vel. Bečkerek, 23. sept. r. Po skupni plenarni seji glavne uprave bo 10. redni kongres profesorskega društva 6. in 7. oktobra v Vel. Bečkereku. Organizacija za sprejem udeležnikov je prevzel poseben odbor v Bečkereku. Dne 5. oktobra ob 8. zjutraj se bo vršil plenarni sestanek glavne uprave in delegatov sekcijških uprav v Beogradu. Istega dne zvečer pa se bo vršila v Vel. Bečkereku predkonferenca tamošnjega pododboru za glavno upravo in delegati sekcijških uprav.

Polovična voznja za privatna oficirska potovanja

Beograd, 23. septembra. r. Generalna direkcija državnih železnic je obveljala ministru vojske in mornarice, da je prenehala veljati železniška tarifa, ki je dovoljevala oficirjem in podoficirjem polovično vožnjo brez posebnih izkaznic. V bodoče morajo imeti oficirji in podoficirji, ki reflektirajo za zasebna potovanja na znižano vožnjo, posebne legitimacije, ki jih izdajajo potom pristojne komande mesta obistane železniške direkcije.

Šahovski turnir v Rogaški Slatini

Brinckmann porazil Takacsa — Dan brez remijev — Od Jugoslovenov stoji sedaj najbolje mladi Pirc

Rogaška Slatina, 23. sept. Današnje V. kolo mednarodnega šahovskega turnirja je končalo z majhno senzacijo, namreč, da je Brinckmann, ki je dosedaj razžiral precej na koncu tabele porazil Takacsa, ki je skupno s Flohrom bil na drugem mestu. Tudi vse ostale današnje partije so bile končane ter je današnji dan potekel brez remijev.

Rezultati so bili naslednji: Brinckmann je zmagal nad Takacsem v 27. potezah, Maroczy nad dr. Geigerjem v 37. potezah. Canal je premagal Jovanovića v 42. potezah, Rubinstein pa v lepi končnici Przepiorko v 49. potezah. Hönlinger se je moral udati Grünfeldu po 73. potezah, dr. Singer pa Pircu po 61. potezah. Flohr je nadvladal Königja v 35. potezah, Šimšich pa je odpravil Rožiča v 69. potezah.

Stanje je sedaj naslednje: Rubinstein 4 in pol, Flohr 3 in pol, Maroczy, Canal, Šimšich 3 (1), Grünfeld 3, Pirc 2 in pol (1) Takacs 2 in pol, König 2 (1), Brinckmann 1 in pol (2), Przepiorka, Hönlinger 1 in pol (1), dr. Geiger 1 in pol, Jovanović pol (2), dr. Singer pol, Rožič 0 (1).

Jutri se vrši VI. kolo, v sredo pa se bodo končale prekinjene partije.

Drugo kolo šahovskega turnirja v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 20. septembra. Veliko zanimanje je zbudila partija Rožič-Rubinstein. Pred začetkom igre so strokovnjaki prokovali, da bo Rožič prav kmalu podlegel, toda prišlo je drugače: Rožič se ni dal nadigrati v sredini igre, temveč je žilavo držal ravnotežje tudi v končnici. Le z velikim trudom se je posrečilo poljskemu velemojstru zmagati v 44. potezi.

Dramatičen je bil potek partije dr. Geiger-Brinckmann (damski gambit). Brinckmann se ni branil najbolje, tako da je doktor Geiger z lahkoto izpeljal direktni napad na črnega kralja in ga je matiral v 39. potezi.

Zanimiv je bil potek partije Grünfeld: Canal (damski gambit). Avstrijski velemojster je dobil enega kmeta, toda spretni Peruanez je dokazal, da se ta materialna premoč nikakor ne da držati; končnica je ostala remis.

Partija Hönlinger: Maroczy, v kateri je slednji igral slovansko obrambo damskega gambita, je brez posebnih zapletljivost ostala kmalu remis.

Pirc je kot črni proti Przepiorki poskusil indijsko obrambo ter dosegel končni stolpov, katera je bila nekoliko ugodnejša zanj, a je vendar ostala remis.

Dr. Singer je Šimšicha popolnoma nadigral in spravil v skrajno časovno zadrego, a vendar se je Šimšich izmotal iz izgubljene pozicije in dosegel remis.

Istotako je ostala remis partija Takacs: König, ki ni imela razburljivih momentov. Dramatična pa je bila partija Jovanović: Flohr. V končnici je imel Flohr kvaliteto več, toda enega kmeta manj, a pozicija je bila obojestransko tako s kmeti zabarikadirana, da nobeod od nasprotnikov ni mogoč prodreti, torej tudi remis.

Dunajski šahovski mecen Feliks Klein je daroval 1000 Din kot častno nagrado.

Pred začetkom turnirja se je konstituiralo turnirsko razsodišče, katero tvorijo mojstri Rubinstein, Grünfeld, Šimšich in od turnirskega vodstva: Kramer, dr. Gross in avstrijski amater Poschauko.

V naslednjem objavljamo potek zanimive igre

Rožič: Rubinstein:

1. d2-d4	d7-d5	23. Td1xc1	Tb7-d7
2. c2-c4	e7-e6	24. Se2-d4	e6-e5
3. Sb1-c3	Sg8-f6	25. Sd4-d3	Td7-d5
4. Lc1-e3	Sb8-e7	26. Kp1-f1	Sf6-e4
5. e2-e3	Lf8-e7	27. Kf1-e2	f7-f6
6. Sg1-f3	0-0	28. Tc1-e2	a6-a5
7. Ta1-c1	Tf8-e6	29. Sd3-d2	Td5-c5
8. Lf1-d3	a7-a6	30. Tc2xc5	Sd6xc5
9. 0-0	d5xc4	31. Se2-b3*	Sc5xb3
10. Ld3xc4	b7-b5	32. a2xb3	Kg8-f7
11. Lc4-d3	Lc8-b7	33. Ke2-d3	Kf7-e6
12. Dd1-e2	c7-c5	34. Kd3-c3	Ke6-d5
13. Tf1-d1	Dd8-b6	35. f2-f3	e5-e4
14. Sf3-e5	b7-b6	36. f3-f4	g7-g5
15. Se5xd7	Sf6xd7	37. Kf1xg5	h6xg5
16. Lg5xd7	Te8x7	38. g2-g4	Kd5-e5
17. Ld3-e4	Ta8-c8	39. h2-h3	Kf5-d5
18. De2-d3	Sd7-d6	40. Kc3-d2	Kd5-e6
19. Le4xb7	Db6xb7	41. Kd2-c3	Ke6-e5
20. Dd3xb7	Te7xb7	42. Kc3-d2	f6-f5
21. d4xc5	Tc8xc5	43. g4xf5	Ke5xf5
22. Sc3-e2	Tc5xc1	44. Kd2-e2	g5-g4

beli se vda.
* Odločilna pogreška, ker belí dobi črnoznega kmeta. Pravilno je bilo Sc2-b1.

Henderson poveličuje delo Društva narodov

„Sedanje zasedanje D. N. je temeljni kamen bodočih mednarodnih zvez med narodi“ — Velik pomen podpisa fakultativne klavzule o mednarod. razsodišču v Ženevi

London, 23. septembra. AA. Angleški minister zunanjih del Henderson, ki se je sinoči vrnil iz Ženeve v London, je izjavil novinarjem, da je čvrsto prepričan o tem, da bo postalo sedanje zasedanje Društva narodov v Ženevi temeljni kamen bodočih mednarodnih zvez med narodi.

Tekom razprave o arbitražnem in razorožitvenem vprašanju je angleška delegacija zastopala svoje stališče z veliko prepričevalnostjo in opozorila na gotova stvarna dejstva. Ko je zastopnik Anglije predsednik Macdonald izjavil, da so vlade vseh angleških domilijonov sklenile podpisati fakultativno klavzulo glede obveznosti mednarodnega razsodišča v Haagu, je ta izjava napravila na vse prisotne najgloblji vtis. Spričo te izjave bo še pred zaključitvijo zasedanja Društva narodov podpisalo to fakultativno klavzulo še 12 drugih držav. Temu primeru pa bodo sledile gotovo še tudi ostale države. V vprašanju arbitraže je bil na ta način dosežen velik napredek, čeprav je bil storjen šele prvi korak. Na vsak način pa bo sedanja skupščina Društva narodov ena najvažnejših ker so bili med drugimi sprejeti tudi predlogi, ki bodo pridobili Zedinjene države, da se bodo priključile mednarodnemu razsodišču v Haagu. Anglija je je nadalje obvezala spravitviti podpisano klavzulo o obveznosti mednarodnega razsodišča v Haagu tudi v sklad svojo zunanjo politiko.

Ženeva, 23. sept. s. Razorožitveni odbor Društva narodov je sklenil na predlog redakcijskega odbora črtati iz poročila vse utemeljitve obeh nasprotnih tez v razorožitvenem problemu. Na ta način se bo poročilo o debati, ki se je udeleževalo 18 delegatov skrcilo od osem na štiri s strojem pisanih strani.

Glede tridnevne debate zadnjega tedna poročilo samo ugotavlja, da je veliko število delegacij podpisalo angleški predlog, dočim so druge delegacije izrazile pomisleke glede oportunitete angleških predlogov. Politisov predlog, ki je bil sprejet v soboto ni bil v ničemer spremenjen. S tem rezultatom je razorožitveni odbor na zasedanju Društva narodov za letos zaključil svoje delo.

Potek plenarne seje DN

Ženeva, 23. sept. AA. Na dopoldanski seji Društva narodov je bilo sprejeto poročilo švicarskega delegata Motte o osnovanju odbora, ki bo prihodnje leto izdelal ukrene, potrebne za olajšanje dela Društva narodov. Poročevalec Boletto je sporočil, da je pododbor sprejel predlog o osnovanju komisije 9 članov, ki naj izvede ukrepe za reformo in izpolnitev tajništva Društva narodov v zvezi z delom mednarodnega sodišča v Haagu. Istotako je bilo sprejeto poročilo lady Hamilton o delu komisije za ruske, armenske, sirske in turške begunce, kakor tudi poročilo Nemca Breitscheida o delu Društva narodov na ekonomskem polju.

Računajo, da bo skupščina Društva narodov končala svoje delo v sredo ali četrtek.

Odločen nastop Male antante

Ženeva, 23. sept. r. Na sobotni seji pododboru pravne komisije je došlo do mučnega incidenta pri razpravi o kitajskem predlogu glede revizije čl. 19. pakta Društva narodov, ki je predlagal kitajski delegat Caočjuv podpisar po nemškem delegatu dr. Gausa in madžarskem delegatu grofu Apponyju nov predlog, naj čl. 19. predstavlja bistveno klavzulo pakta Društva narodov. Zastopniki Male antante so protestirali proti temu kitajskemu predlogu in izjavili, da ne morejo dovoliti, da bi se posebej podarjal značaj omenjenega člena, ako se istočasno ne poudari njegov in važnost čl. 10,

Senzacionalna aretacija zagrebskega odvetnika

Zagreb, 23. septembra. n. Policija je aretirala zagrebskega odvetnika dr. Gjura Kulčarja in njegovega soliciatorja Gjura Jurčiča. Ta je na šefovo pobudo poslal policiji ovadbo, da je inkasnat Zadravec, uslužben pri tvrdki Drucker, bil udeležen pri bombnem atentatu na orožniško komando v Zagrebu. Ovadbo sta skovala baje iz maščevanja, ker je Zadravčeva sestra, hotelirka v Selebi, tirjala od dr. Kulčarjeve zaročenke, naj ji plača dolžno stanarino. Aretacija dr. Kulčarja je izzvala seveda v Zagrebu veliko senzacijo, zlasti v krogih, ki so ga bližje poznali. Tekom današnjega dneva se je prijavilo na policijo zelo mnogo oseb, ki jim je dr. Kulčar povzročil s svojimi hminacijami veliko škodo. Policija je došla tako do obširnega materiala, zelo poraznega za dr. Kulčarja, ki ga sedaj proučuje. Kulčarju očitajo, da je več ljudi ovadil radi komunizma.

Hmelj

+ Zatec (23. t. m.) h. Živahno nakupovanje na deželi se nadaljuje. Nakupovani so prišli novi trgovci in zastopniki pivvarov in inozemstva. Cene so nespremenjene v okvirju 350 do 625 Kč. Za prvovrstno in izbrano blago se dosežejo tudi višje cene. Tendence za boljše vrste je trdna.

+ Nürnberg (23. t. m.) h. Promet dvesto bal. Cene nespremenjene.

+ Strasbourg. (20. t. m.) Cene neprestano padajo: dosepele so od začetnih

Naši kraji in ljudje

Železna peč

Nekaj spominov na beograjske slavnosti ob kronanju blagopokojnega kralja Petra Velikega Osvoboditelja

Torej dvajset let! Ali je mogoče? Tako živo mi je še pred očmi, kako smo se bili zbrali na peronu ljubljanskega kolodvora in kako smo z zaničevanjem poslušali izjavljanje nemških vojakov - belgičev. Veselo, polni neznanega hrepenenja smo vstopili v vozove, ki so koj nato oddrli proti belemu Zagrebu. Kakor da je to bilo lani, še vidim sovražne obraze madžarskih uradnikov na državnem kolodvoru v Zagrebu. Vstopila je velika množica novih potnikov in ko se je jel prenapolnjeni vlak pomikati s postaje, so zadoneli drzni klici iz oken: »Živelo jugoslovensko edinstvo!« — in celo: »Živelo jugoslovenski kralj Peter!«

Veselo je bilo tedaj med dolgo nočno vožnjo. V velikem kujeju so zavzeli največ mesta pevci zagrebškega pevskega društva »Kolo« ter so s petjem in šalo zabavali ostale potnike. Še mi je pred očmi oni sicer še mladi, a plešasti pevec in humorist, kako si je iskal mesta za ležanje na polici za priljago. V naši družbi je bil tudi slikar Ferdo. To je bilo smeja z njim. Ko je na svoj pristni način stresal kranjski humor! Ko je naposled pomolel svoje bose noge skozi okno, da si jih sladi, je priklopela židana volja do vrhuna.

Zemur! Nestrpno smo čakali na pregled potnih listov. Potuhnilo smo se v strahu, da bi nam madžarski uradniki pokvarili veselje še v zadnjem hipu zaradi kake neprijetnosti. Končno smo se znašli na srbskem parobrodu. Vojaška godba v pestrih uniformah je bila na njem ter je zasvirala narodno koračnico. Čuli smo prvič v življenju slovenska vojaška povelja, gledali smo zagorele južne obraze. Nepopisni so bili ti trenutki, ki so izvalili enim krike navdušenja drugim pa kar zapirali sapo, ker so se hali izdali svoje veselo razburjenje s tresočim glasom.

In Beograd! Kako lep se nam je zdel, kako vesel! Bratska ljubezen ga je ovencala s postoternjo lepoto. Ne-le njegova zares izredna lega, tudi njegove ulice, njegove še male hiše, celo njegova kaldrma nam je ugajala. In kaj naj rečem o ljudeh, o nešteti nam novih narodnih nošah iz vseh krajev Srbije in Črne gore, ki smo jih z očmi kar požirali! Slikar Ferdo jih je občudoval še posebno.

»Tole babo bi pa kar celo odnesel domov.« mu je uslo, ko je gledal staro z zanimivimi vezeninami, čeprav je bila že zelo — patinirana...

Naša gosposinja nam je postregla s »sladkim« in s črno kavo. Tudi ta običaj, ki smo ga doživljali še v raznih gostoljubnih hišah, se nam je zdel tako izreden in lep.

Kakor sen je šlo vse mimo nas. Prirednje razstave nam je sicer vzelo nekaj časa a kmalu je bilo vse razvrščeno. »Vesna« je bila dobila svojo sobico na koncu ceste vrste sob v stari univerzi. Sami mladeniči in mladenke smo bili tu zastopani, deloma še nezreli, a vsi polni rožnatih nad.

Med tem so se vršili sestanki, kongresi in banke. Napitnic na banketu ni hotelo biti konca. A užgale so vse. Najbolj ona, s katero je izrekel vročekrvni Dalmatince svoje začudenje, da še ni nihče napil našemu morju, našemu jugoslovenskemu morju. »Kako divna utopija, sem si takrat mislil. A doživljal sem tudi to! V tem je šel glas med zbrano množico, da imamo v svoji sredi kot poslušalca dunajskega špijona. Par trenutkov, in nastal je nevaren kloboč videl razburjeno gestikulirati z rokami. Še par trenutkov — in čifut se je znašel pred vrati Kolarčeve dvorane. Ali ni to fleten spomin?

Otvoritev razstave je prevzel kralj Peter sam. Še ga vidim, kako je prišel v svoji skromni oficirski uniformi v naš oddelek kako si je dal predstaviti nas ter kako je vsakemu izmed nas prijazno stisnil roko.

V svojem otvoritvenem nagovoru je izrazil poleg veselja tudi bolazen, da se ne bi prvo navdušenje kmalu poleglo. Primerjal nas je z železno pečjo, ki se hitro ogreje, a se tudi kmalu ohladi. Kdo bi nas mogel boljše karakterizirati?

In istega skromnega oficirja smo gledali

Pri hemoroidni bolezni, zagatenju, nartganju črevah, abscesi, sečnem pritisku, odebelitih jetrih, bolečinah v križu, tesnosti v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefov grencice« vedno prijetno olajšanje, često tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pljejo bolniki vsak dan zjutraj in zvečer pol čaše »Franz-Josefove vode«. Franz-Josefova grencica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

nato na cesti, ko je po izvršenem kronanju Jahal krasnega belca na čelu dolgega blestečega spreveda. Sonce je bilo ravno takrat prodrlo jesenske oblake ter zasijalo na njega. A nam se je zameglo oko ob tem pravljicnem pogledu...

Dvajsetpet let!... Iz skrbno shranjenega zavoja sem si danes — ko me je »Jutro« opozorilo na ta pomembni jubilej, poiskal onih par spominov, ki jih čuvam še iz takratnih dni. Samo par novin je to, med nimi »Dnevni list«, obrobjen s srbsko trobojnico ter s kraljevim portretom na čelu. V njem čitam poročilo o takratnem sestanku umetnikov. Na razpravi je bil predlog predsednika Gjalškega, naj se oživotvori izdaja jugoslovskega umetniškega almanaha, ki naj bi obsegal prispevke vseh južnih Slovanov. Debate sta se izmed Slovencev udeležila Grm in Sever. Sklenilo se je naj se razstavnici odbor razširi v svrhu redakcije in izdaje almanaha. Izmed Slovencev so bili v ta namen izvoljeni Grm, Jakopič, Govekar, Gaber in Regali.

Do almanaha pa ni prišlo nikdar. Tudi takrat ustanovljeno umetniško društvo »Lada« je prišlo samo do Zagreba. Srbska in hrvatska »Lada« živita menda s svojo staro gardo še danes, čeprav sta dobili med tem časom že mnogo družic.

Z nami Slovenci je bil takrat in poznele vedno križ! Onemogočili smo jugoslovensko »Lado«, ki zaradi naše — počasnosti ni prišla nikdar do cilja, a tudi po osvoboditvi smo ravno mi uničili krasno zamišljeno Udruženje likovnih umetnikov, ki bi bilo moglo doseči, kakor je bilo zamišljeno, bistvene uspehe.

Podoba je, da smo Slovenci v teh vprašanih najbolj dokazali da znamo biti podobni železni pečji...

Pred 25 leti smo sejali kulturno edinstvo, ki smo ga umevali kot pripravo za politično edinstvo. A prišlo je ravno narobe. Politično edinstvo nas je osrečilo, a tudi presenetilo no veliki vojni. Kulturno edinstvo se v velikih mukah šele poraja. Za doseg političnega edinstva je blo potrebno, da so stotisoči žrtvovali svoje kosti. A kultura ne zahteva takih žrtev. Potrebno je čaka, da se umakne stara generacija ter da stopi na plan mladina, ki nima ne kranjskih, ne zagrebških, ne beograjskih predsodkov.

In morda bo — zopet po 25 letih — izšla ona velika jugoslovska umetniška revija, o kateri so sklenali navdušeni kongresarji v onih bajnih jesenskih dneh leta 1904...

Saša Šantel.

Abiturienti, akademiki!

Ob pričetku študijskega leta na ljubljanski univerzi vabi Jugoslovensko napredno akademsko društvo Jadran vso nacionalno, jugoslovensko oriantirano napredno omladino v svoje vrste.

Mi hočemo v svoji sredi vzgojiti mlade inteligente ki ne bodo le s svojim strokovnim znanjem, temveč tudi z vsestransko izvežbanostjo mogli postati narodovi socialni, kulturni in gospodarski organizatorji in voditelji. Za tako nalogo pa je treba jasni načel in temeljitih priprav.

V današnji dobi regeneracije vsega našega javnega življenja je podana nujna potreba, da tudi akademska omladina kot inteligentni naraščaj našega naroda k tej regeneraciji s svojim delom, s svojo miselnostjo in iniciativo prispeva. Vsako tako sodelovanje je pa mogoče le v organiziranih edinicah, da se delo posameznikov ne razčleni in ostane osamljeno in neuspešno. Začrtali smo si zato svojo pot. Kot uverjeni nacionalisti, socialno orientirani in do skrajnosti širokogrudni, vseh dogem in preudcev prosti mladi ljudje, bomo skušali dati akademskemu življenju ljubljanske univerze omi pečat resnih stremljenj mlade generacije, ki mora ravno najlažje poleg znanstvenega dela pričati o kvaliteti in upravičenosti univerze.

S tega našega načelnega vidika bomo motrili vse, kar se godi okoli nas. Reševali bomo vse aktualne probleme in s temeljitim študijem skušali dati odgovora neresenim vprašanjem. To bo metoda našega dela.

Kdor se strinja z nami, naj pride v našo sredo! Ta poziv velja zlasti onim tovarišem, ki bodo letos prvič samozavestni svoje delovne moči in voljni dela prestopili prag ljubljanske Alnae matris.

JNAD »Jadran«.

Vpisovanje v JNAD »Jadran« bo od 1. oktobra naprej v društvenem tajnistvu, Tomanova ulica št. 3, od 10.—12. dopoldne in od 4.—6. popoldne. Istotam se dobe vse informacije o vpisu na univerzo, o pogojih za sprejem v Akademski kolegij in menzo.

Nova velika slovenska šola

Rajhenburg, 23. septembra. Na Senovem pri Rajhenburgu, kjer se je po prevratu lepo razvilo rudniško podjetje TPD, bodo v nedeljo slavili velik prosvetni praznik. Vrčila se bo svečana otvoritev impozantne nove šole, ki je bila dograjena tekem dveh let. Vsekakor je to ena največjih in najmoderneje urejenih šolskih palač v Sloveniji, po obsegu lo menda na deželi prekaša edino še mežiška. Ima 13 učilnic, udobna stanovanja za učiteljstvo, krasno telovadno dvorano z odrom in seveda tudi kopališče s prihali. Novo šolsko poslopje stoji na idiličnem gričku in je vidno daleč naokrog.

Blagoslovitev bo v nedeljo ob 10. dopoldne izvršil lavantinski knezoškof gosp. dr. Andrej Karlin, ki bo tudi opravil poudeljalno službo božjo na prostem. K slavnosti so povabljeni številni zastopniki oblasti in korporaciji. Sodeloval bo moški pevski zbor in rajhenburška gasilska godba.

Za uvedbo šolarskega vlaka

Laško, 23. septembra. Sedaj, ko se izpreminjajo vozni redi na naših železnicah, se obrača prebivalstvo mesta Celja, Rače, vsega laškega kraja in vsega Posavja do Dobove na ravnotežje državnih železnic s prošnjo, da vpoštevajo že tolikokrat predloženo prošnjo za zopetno vstavitve toli potrebnega šolarskega vlaka.

Ta vlak ni neobhodno potreben samo za šolarje, ampak bi bil tudi najugodnejša zveza za celo Posavje tja do Dobove oz. Zagreba, ako bi vozil tako, kakor pred 1. junijem t. l., namreč z odhodom iz Celja ob 13.20 ter s prestopom v Zidanem mostu na zagrebški osebni vlak. Predpoldan vozi iz Celja osebni vlak ob 11.11 z dveurno čakalno dobo v Zidanem mostu proti Zagrebu. Vsakdo, ki ima le količjak več opravka v Celju, ne more doseči zaradi pomanjkanja časa tega vlaka in mora čakati na vlak proti Ljubljani ob 15.45, proti Zagrebu pa do 19.22. Torej silno neugodne zveze.

Srce se pa krči človeku pri pogledu na sicer vedno veselo in živo mladino, ki se da apatično poseda po mestnem parku, pred kolodvorom in v čakalnicah v Celju ter čaka na prvi popoldanski vlak proti Ljubljani ob 15.45. Šolarski vlak pa bi bil vedno napolnjen tudi ob nedeljah in oranžnih zaradi močnega navala občinstva v Laško in Rimske toplice, ki so za kopalce celo leto otvorene. Železnica ne bi imela pri vpeljavi šolarskega vlaka nikakih povečanih izdatkov, kajti ob gori imenovanem času vozit itak tovrni vlak (celo dva v kratkem časovnem razdobju) iz Maribora proti Ljubljani. V Celju bi se priklopolo par osebnih vagonov temu vlaku (kakor že pred 1. junijem t. l., revizijo vozni kart pa bi opravljal kakor do 1. junija zavirač tovrnega vlaka. Direkcija drž. železnic se torej naproša, da upošteva gornje želje ter ustrože tisočim prizadetih, posebno pa še, da se usmilji stradalajoče šolske mladine od Laškega do Sevnice in Trbovelj, ki obiskujejo razne šole v Celju.

Iz lahkoatletkega mitinga SK Ilirije
Zgoraj: Jakupčič (Ilirski) pri skoku v višino. — Spodaj: Manojlovič (Concordia) je zasedel prvo mesto v metu diska z 38.01 m.

so sledile pesmi: Gorjušek je čital najznamenjše pesmi iz svoje nove zbirke »Zalostna ljubezen«, Rehar iz še nenatjanjene zbirke »Iskanja«, Golar pa je dodal nekaj pesmi krajevnega kolorita iz zbirke »Njiva zorice«. Poslušalci so nagradili recitatorje s toplim aplavzom. V celem lep večer, ki je dosegel svoj namen. Kakor silimo, sledi temu nastopu omenjenih književnikov še več enakih po raznih krajih mariborske oblasti.

»Pesnik Srečko Kosovec je naslov literarnega razmotrivanja, pod črto v zagrebškem »Obzorju« od ponedeljka, 23. t. m. Pisce Ive Mihovlovič podaja portret znanega kraškega poeta z dokaj obilnimi citati iz pesmi in tudi s podatki o življenju, ki pa niso povsem točni.

Prihodnja mednarodna kongresa kritikov se bosta po sklepu letošnjega zborovanja v Bukarešti vršila 1. 1931. na Dunaju, prihodnje leto pa v Pragi.

Remarque v Italiji prepovedan. Italijanska vlada je zabranila razpečevanje Remarqueovega romana »Na zapadu nič novega«. Zabranilo utemeljuje s protimilitaristično tendenco romana.

Ivana Cankarja »Skodelnice kavec« v nemškem prevodu je prošli teden objavil »Prager Tagblatt«.

Smrt moskovskega Hudočestvenika. Iz Moskve prihaja vesti, da jo tam preminul gledališki igralec M. G. Komisarov, ki je nastopal s Hudočestveniki na njihovi turneji širom Evrope in je znan v vseh krajih, kjer je gostoval ansambel ruskih gledaliških umetnikov.

Drzen vlom na Dunajski cesti

Ljubljana, 23. septembra. Na Dunajski cesti v bližini artiljerijske vojašnice ima svoj vtič Marija Kovačič. Ko je davi odprla lokal, je takoj opazila v njem velik nered in da ji je zmanjkalo prav mnogo jestvin in drugih stvari. Obvestila je takoj bližnjo policijsko stražnico. Prišli so kmalu v vtič detektivni in stražniki, ki so pač ugotovili, da je ponoči, najbrže po polnoči nekdo posetil lokal. Kolkor so mogli kriminalni organi ugotoviti, sta vtič vrtila dva neznanca, ki drugače nista bila posebno izvežbana v vtičnem poklicu. Bila sta najbrže dva lačna klataža. Pred zatvoritvijo vtiča sta se najbrže skrila v dvornico na dvorišču, od koder sta se potem skozi okno splazila v točilnico. Prav dobro sta si postregla. Odnesla sta kar 40 dobrih suhih kranjskih klobas, dva in pol kg težko sunko, 12 kg suhe slanine, 4 kg čokolade, 20 škatel sardin, 6 kg sira, 6 steklenic likerjev, večjo količino piškotov, 1 železno ročno blagajno s 300 Din gotovine. Segla sta tudi po perilu ter odnesla 24 belih brisač z monogramoma M. K. in M. C., 12 belih rjuh, rdečo odelo in 2 moška sukniča. Privoščila sta si tudi še 5 l vina. Pobrala sta končno še za 200 Din drobiža. Celotno škodo cenijo na 4500 Din.

Uzmoviča sta se mogoče sprva prav lo-povsko vzdrdostila, ko sta v blagajni zapazila tudi nemške marke. Pred očmi so im zaplesale ogromne številke. Našla sta namreč v blagajni stare nemške marke iz devalvacijske dobe. Dobila sta dva bankovca z millionskimi številkami. Na enem se je bliščal en milijon, a na drugem 500 milijonov. Ko sta poznele ogledovala te marke, sta sprva nekaj časa tuhtala, kje naj bi jih zamenjala. Pozneje pa sta najbrže spreviedla, da so te nemške marke brez vsake vrednosti. Vrgla sta jih v stran. Policija marljivo zasleduje oba vtičnika. Enega je videl neki ljubljanski šofer, kako je stal na preži ter se dolgo časa oziral okrog, dokler se mu ni pridružil še drug tovariš z obilnim plenom.

Izredna povodenj v visokem Logatcu

Dolenji Logatec, 23. septembra. Gospod urednik! V soboto dopoldne ste sigurno gledali s Špičarskega mostu Ljubljano, kako izredno je bila rujava, kakor najbolj temen kapucinec v kavarni. Mislili ste si pri tem: padal je dež po Notranjskem. V resnici ni noben kralj dobil toliko dežja kakor logaška okolica. Pred par leti, ko se je utrgal oblak v Polhovem gradu, smo imeli prav majhno povodenj. Kar smo pa doživeli v soboto zjutraj, tega ne pomni vse logaški rod.

Naša mala Reka je tako narastla, da je hitro stopila preko bregov, poplavila vse naše polje, se dvignila na državno cesto in ograjala vse hiše. V marsikateri hiši je prestopila še hišni prag in žugala, da pride v sobe. Vse dopoldne je ljudstvo strahoma gledalo skozi okna, posebno otroci so kri-

Nedelja nezgod, nesreč in telesnih poškodb

Težka avtomobilska nesreča na Zaloški cesti — Padec z lestve Senzacija v Štepanji vasi — Karamboli na deželi

Ljubljana, 23. septembra. Ni nedelje, da ne bi kronika beležila večjih avtomobilskih in drugih nesreč in nezgod. Tako seveda tudi pretekla živahna nedelja beleži nekaj precej hudih dogodkov. Že v mraku okoli 18.30 se je primerila na Zaloški cesti v bližini vojaške bolnice težka avtomobilska nesreča. Priče so bili v prvi vrsti bolničarji, ki so stali ob vhodu v bolnico pri vojaški stražnici, med njimi podnadrednik bolničarske čete Mako Vinkovič. Šofer Gradovega avtobusa Lučvik Kern je vozil iz Ljubljane proti Mostam. V bližini Sušnikove trgovine z železnicno se je šofer, ki je vozil pravilno po desni strani, ognil nekemu kmečkemu vozniku na levo ter nekaj korakov do vhoda v vojno bolnico se vozil po tiru cestne železnice. Pred njim se je na kolesu peljal ob levi strani ceste pleskarski mojster, 6letni Matija Urbanc. Slučaj je hotel, da je levi sprednji blatnik avtobusa zadela od zadaj kolo s tako silo, da je kolezar Urbanc strmoglavil na tla. Priletel je s sedla navpik z glavo na oster kamen in si je prebil na temnu lobanjo.

Očividci - bolničarji so takoj prihiteli ponesrečencu, ki je nezavesten obležal na tleh, na pomoč ter ga prinesli v stražnico bolnice, od koder so telefonično po rešilni avto, ki mu je dežurni zdravnik pregledal rano in mu nudil prvo zdravniško pomoč. [Urbancova poškodba ni smrtno nevarna, dobil pa je tudi notranje poškodbe. Šofer Kern je izjavil, da ni niti opazil nezgode, ker je bilo že temno.

V Trstu l. 1893. rojeni hišni posestnik T. Schlechter si je zgradil na Aleševčevi cesti 34 hišo. V nedeljo okoli 16.30 je pristavil dva in pol metra visoko lestev k balkonu, da bi nekaj popravil. Ko je zlezl do vrha lestve, se je ta nagnila na stran in Schlechter je zgrmel na tla ter si zlomil levo roko v zapestju. Gledališki mojster v opernem gledališču Fran Leben je prvi opazil nesrečo ter o njej obvestil stražnico in rešilno postajo, nakar je bil Schlechter prepeljan v bolnico.

Štepanja vas je v nedeljo popoldne doživel posebno vrste senzacijo. Pleskar 54-letni Jakob Kristofec je pri svoji hiši obiral domače grozde na brajdi. Do brajde se je približala njegova sosedka. Stala je ob vrtni ograji. Začela sta se pomenkovati. Sosedka je rodom Hrvatca in goji veliko gost. kokaš in drugo perjad, ki pa baje ni zadostno krmljena. Kristofec je zatorej sosedo pripomnil: »Dajte kuricam več jesti! Kurice so vedno lačne in lažijo okrog!«

500 različnih strojev — 114 pregledov

Proizvajanju svetovno znanih britovc Gillette služijo 500 različnih strojev — nekateri med njimi delujejo 1/100 mm natančno. In 4 od 9 pri izdelovanju Gillette zaposlenih delavcev so določeni za nadziranje rezil. S takimi obratnimi sredstvi in metodami si je Gillette pridobila — svoj univerzalni sloves.

Gillette

čali na pomaganje. Promet je popolnoma zastal. Ob 10. dopoldne je še vedno stala voda ped visoko na državni cesti. Šele tedaj so se mogli uradniki, ki stanujejo v Gorenjem Logatcu, podati na svoja službena mesta v Dolenji Logatec, in sicer z vozovi. Okoli polodne je voda hitro splahnila.

Naša Jačka s svojimi skalnimi požiralniki je v tem oziru vse hvale vredna. Nikoli ne traja na našo veliko srečo povodenj pri nas tako dolgo, kakor v sosednjem planinskem Logu ali pa v cerkniških Blatih. Saj smo pa tudi znatno više kakor te kotline. No, te silne množine vode so se vendar razširile po vsem votlem podzemlju logaške Krasa in pomile skalne police, ki so sicer vedno na suhem. S teh polic je torej dobila vaša Ljubljana barvo kapucinca.

Pred otvoritvijo proge Rogatec-Krapina

V kratkem se bo izročila javnemu prometu nova železniška proga Rogatec-Krapina. Leta 1924 je vlada votirala 24 milijonov Din za gradbo te proge. Trasiranje in podrobni načrti so bili izdelani v letih 1926, in 1927, z gradbenimi deli pa se je pričelo leta 1928. Med drugim je bilo treba zgraditi dva tunela in sedem večjih mostov. Postavititi je treba še brzojavne in telefonske drogeve, kar bo v kratkem storjeno.

V treh tednih bo proga končno dovršena in potem izročena javnemu prometu. Proga je dolga 21 km. Ob progi sta zrajeni veliki postaji Sv. Rok in Gurmanec ter postajališče Dobovec. Postaji Rogatec in Krapina sta primerno razširjeni in podaljšani. Pot iz Zagreba v Rogaško Slatino bo po novi progi dolga samo 82 km.

Karambol s smrtnim izidom

V bližini Mengša se je v nedeljo primeril hud karambol dveh kolesarjev. Posestniški sin, 24-letni Alojzij Jagodica je most pri Kamniku se je iz Mengša vozil proti domu. Bila je že noč. Ne daleč od Mengša, toda že na samotni, je Jagodica po naključju ali najbrže po neprevidnosti drugega, neznanega kolesarja zadela vanj.

Oba kolesarja sta se morala z vso silo zaleteti drug v drugega, kajti Jagodica je s koleasa padel na kraj ceste ter priletel z glavo v občestni kamen s tako silo, da si je prebil lobanjo ter je na mestu obležal v popolni nezavesti. Drugi kolesar, ki je moral biti skrajno brezvesten, pa se je po karambolu pobral ter jo s kolesom jadrno popihal dalje. Ker je bila noč in ni bilo na cesti žive duše, so poizvedbe za kolesarjem zelo otežkovane. Orožniki so bili o karambolu obveščeni šele večerj dopoldne.

Smrtno ranjenega Alojzija Jagodica je namreč šele našel sofer nekega privatnega avtomobila, ki je proti jutru privozil mimo. Takoj je sofer ustavil avto ter pristopil k nezavestnemu Jagodici. Ker je ugotovil, da je ponesrečenec še pri življenju, ga je naložil na svoje vozilo in naglo odpeljal v ljubljansko javno bolnico. Tu je Jagodica kmalu podlegel težki poškodbi na glavi. Dobil je bil tudi pretres možganov in težje notranje poškodbe.

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek, 24.: Zaprti.

Sreda, 25.: Strahovi. C.

Četrtek, 26.: Velika abeceda. B.

Petek, 27.: Zaprti.

Sobota, 28.: Nevesta s krono. Premijera.

Od »Fausta« do »Velike abecede«

Ljubljanska drama je v soboto, 23. t. m. otvorila letošnjo sezono z uprizoritvijo Goethejevega »Fausta«. Zanimanje za tragedijo je bilo res veliko in obisk dober. Večer pa ni uspel tako, kakor so želeli gotovo vsi, igralci, uprava zavoda in tudi publika. Predstava je bila premalo enotna in reliefna ter je zapustila še dokaj medel vtič generalice. Morda bodo reprize bolj ugajane — če se pa to ne zgodi, se bo treba sprizajmiti z misljo, da je »Faust« kljub velikemu in vsestranskemu prizadevanju — knjižna drama, ki se težje postavi na oder kakor živi in hodi Shakespeareovi umtovori. Izmed sodelujojih velja omeniti posebno tri: G. Levarija, ki je igral Fausta, G. Skrbinska v vlogi Me-fista in G. Nablocko, ki je podala Marjetico. Predstava je trajala od 8. do 11. ure in igrali

ci so bili na koncu pozvani pred zastor ter obdarovani s cvetjem. Glasbo je za nekatere scene zložil kapelnik G. Balatka. Režiral je G. Sešt.

Druga premijera je bila v nedeljo. Zaba-veželjno občinstvo je menda prišlo na svoj račun, zakaj »Velika abeceda« je snovno časovni komad, čeprav zahteva izvežbanih igralcev. Avtor je našel v našem ansamblu dobre tolmače, na prvem mestu G. Cesarja, ki je kreiral glavnega junaka Topacea prav živo in verjetno, potem pa G. Nablocko, ki je igrala z veliko vervo in temperamentnostjo. Ta igra, čeprav že nekoliko izven sodobnega časa, bo menda vedno imela dovolj gledalcev in poslušalcev — po zaslugi igral-skega zbora. Režiral jo je G. Sešt.

Podrobno poročilo o obeh predstavah pri-občimo po prvih ponovitvah.

Recitacijski večer v Ljutomeru. V soboto, dne 21. t. m. so v telovadnici ljubtomerske meš. šole priredili gg. Cvetko Golar, Radivoj Rehar in Danilo Gorinšek recitacijski večer. Za krajevne razmere precej številno občinstvo je z zanimanjem sledilo uvodno besedam ravn. Baukarta, Golarjevi prozi »Čebelar Matijac«, Reharjevi dobro zasnovani noveli »Peter Petrič«, odlomku iz njegove drame »Peti evangelist« ter krajšima črticama Gorinška »Liza« in »Krizca«. Potem

Danes priljubljeni **Viktor Mc. Lağlen kot Orjaški nosač** Film o nenavadni karijeri železniškega nosača na kolodvoru v New Yorku Vsi, ki si želite smeha in dobre zabave — pridite danes v **ELITNI KINO MATICA** Telefon 2124.

Domače vesti

Zahvala Nj. Vel. kraljice. Za kraljeviča Andreja so ljubljanske gospe izdelale povojnice. Osrednji urad za domačo obrt je pod vodstvom ravnatelja g. Račiča sestavil zastor za zibel. V sredini zastora je kraljev grb. Obdajalo pa ga špke s kosovskimi motivi. Odč. Grošljeva je sestavila lepo poklonilno pesem. Darovalke so dobile na naslov častne dvorne dame ge. dr. Tavčarjeve naslednje zahvalo: »Nj. Vel. kraljica je z veseljem sprejela darilo ljubljanskih gospa povodom krsta Nj. kralj. Vis. kraljeviča Andreja. Nj. Veličanstvo mi je naročilo, da vam in darovalkam sporočim njeno iskreno zahvalo. Zastopnik upravnik dvora, pomočnik maršala dvora major Pogacnik.«

Kralj boter devetemu sinu. V znani zadruzi Martinovičev v rodbini Stevana Martinoviča na Cetinju se je v soboto vršila redka svečanost. Kršččen je bil deveti sin Stevanov. Boter je bil kralj Aleksander, ki ga je zastopal komandant vojnega okrožja polkovnik Lazarevič. Svečanemu aktu je prisostvovalo nad sto meščanov, med drugimi veliki župan, divizionar Ristič, komisar oblastne samouprave in cestinski župan.

Naš prestolonaslednik Peter smučar. Nj. Vel. kraljica je odobrila, da dobi naš prestolonaslednik Peter smučil in smučarsko opremo za izvajanje smučarskega sporta v ziml. Jugoslovanski zimskosportski savez je pripravil potrebno opremo, katero je po svojem predstvedstvu v nedeljo izročil na dvoru. Smučarska oprema je bila izdelana vsa od naših podjetij ter so dobavili: smučarski dres tvrdka Henrik Piller, Kodelevo; čepico, Filip Bizjak, Selenburgova ulica, smučarske čevlje Zalcbar, Gosposvetška cesta; kompletne smuči tvrdka, Gorec nasl. d. z. o. z., Dunajska cesta.

Duhovniška vest. Uršulinski spirital v Ljubljani Janko Cegnar je imenovan za župnika v Moravcah.

Nagrada našim avijatikom. Pilota-avijatika kapetan Šintić in poročnik Bajdak, zmagovalca v tekmi Male antante, sta bila prošlo soboto povabljeni, da si ogledata tovarno Industrije aeroplanskih motorjev, d. d. Avijatika sta z velikim zanimanjem pregledala fabrikacijo motorjev. Njima na čast je podjetje pripravilo intimno kosilo ter jima pri tej priliki izročilo nagrado v znesku 30.000 dinarjev, ki je bila določena za jugoslovnske ekipo v primeru njenega uspeha pri prvem tekmi.

Indijski zdravnik v Zagrebu. Iz Zeneve je preteklo nedeljo prispel v Zagreb ugleden član higijenske službe v Indiji in član higijenske komiteja Društva narodov dr. Nataradan. Njegov prihod v Zagreb je v zvezi s proučevanjem tamkajšnjih higijenskih institucij, v prvi vrsti Higijenskega zavoda in šole narodnega zdravlja. Dr. Nataradan je rodom iz Mysore v Indiji.

Dramski tečaj ZKD v Ljubljani bo odprt s 1. oktobrom. Opozarjamo vse interese, da se vpišejo tekom tega tedna med 5. in 6. uro v pisarno ZKD. Kazina II. nadstropje. Ker se poznejši priklasi ne bodo upoštevali je v interesu posameznikov, da se prijavijo takoj. Mesečna šolnina znaša 30 Din in je plačljiva 1. vsakega meseca. Tečaj traja pet mesecev, torej do 1. marca, vodi pa ga bo prof. Šest.

Državni nastavlenci in upokojenci ter odtečaj za oktober. Finančna direkcija v Ljubljani razglasa: Za kritje stroškov pri gradnji in vzdrževanju samoupravnih cest se odtegne v mesecu oktobru 1929 vsem aktivnim državnim nastavlencem kakor tudi vpokojenecem od aktivnih prejemkov (brez stanarine in doklad) in od pokojin (brez doklad) znesek za 1/2 dneva v smislu čl. 88 zakona o samoupravnih cestah ker vsi državni in v tem členu navedeni javni nastavljenci plačujejo osebno delo v denarju.

Župna skavtska skupščina. V nedeljo 29. tm. ob 10. se bo vršila v mali dvorani hotela Unjon v Ljubljani redna skupščina župe skavtov v Sloveniji. Dnevni red je običajen. Ker bomo čuli tudi poročila o svetovnem skavtskem sestanku in mednarodni skavtski konferenci, o jugoslovnskem saboru v Beogradu in o podrobnem delovanju naše župe, vabimo cenjeno občinstvo k čim številnejši udeležbi. — Odbor.

Georges Popovitch: La Composition du Conseil de la Société des Nations. Lausanne. Imprimerie La Concorde. 1929. Pisatelj, član glavnega tajništva Društva narodov v Zenevi, nam je in ponovnih obiskov v Ljubljani dobro znan. Lani ga je bil poslal glavni tajnik kot odposlanca na slavnostno otvoritveno sejo ljubljanskega Društva za pospeševanje ciljev Društva narodov. G. dr. Popovitch je napisal v tej knjizi prispevek k juridičnemu študiju člena 4. pakta Društva narodov in reforme, ki jo je udeležil svet DN l. 1926. Vsem onim, ki se bavijo z mednarodnimi političnimi in pravnimi vprašanji, predvsem politikom, juristom in novinarjem, knjigo toplo priporočamo. Pisana je pregladno. — Dr. B.

Gradba električne centrale v Duzgiresl. V Duzgiresl so se dni pričeli z gradbo klorične električne centrale, ki bo stala okrog 12 milijonov dinarjev. Centrala bo imela drugi najvišji dimnik v naši državi. Prvi je v Sarajevu. Na vnani strani proti železniški progi bo imel dimnik napis »Dugaresa« s črkami v velikih po poldrugi meter, ki bodo tudi ponoči lahko vidne, ker bodo razsvetljene z 48 žarnicami.

Konzorcij zdravstvene revije »Zdravje« obvešča nadaljne interese za brezplačno dobavo starih letnikov imenovane lista, da je zaloga vpričo številnih priljav že pošla.

Lovski sestanek. Podružnica Slovenskega lovskega društva v Murski Soboti, ki obsega okraje Murska Sobotna, Dolnja Lendava in Ljutomer, sklicuje sestanek svojega članstva in lovcev na nedeljo 29. ob 3. popoldne v gostilno g. Rudolfa Hor-

vata na Kapeli pri Slatini Radenci. Na tem sestanku se bodo obravnavale važne lovske zadeve, kakor n. pr. novi predpisi o kopopustu, novi lovski zakoni, razmerje med lovsko matico v Ljubljani in sekcijo v Mariboru itd. Na sestanku bo poročal delegat sekcije iz Maribora, mogoče tudi iz Ljubljane. Vabijo se člani podružnice in lovci, da se sestanka polnoštevilno udeležijo.

Mestna hranilnica ljubljanska, najuglednejši denarni zavod države SHS bo praznovala 1. oktobra t. l. štiridesetletnico svojega obstoja.

Pravilnik za upravo penzilskega fonda odvetniške zbornice v Ljubljani, je ministar pravde odobril 19. t. m. s čemer je omogočeno odvetnikom, da uvedejo v kratkem svoje socialno zavarovanje.

Prodaja tobaka na debelo. V »Službenih Novinah« št. 221 z dne 21. t. m. so objavljene pogoji, pod katerimi daje motopolška uprava v zakup pravico prodaje tobaka, tobanih izdelkov, cigaretnega papirja in vžigalic na debelo, in sicer za dobo od 1. januarja do 31. decembra 1932. V ljubljanski oblasti so določeni za skladišča tobaka izdelkov naslednji kraji: Brežice, Višnja gora, Vrhnika, Velike Lašče, Zagorje, Kamnik, Krško in Kostanjevica, Kranj la Tržič, Kočevje, Baništok, in Nova vas, Logatec, Litija, Laško, Lukovica in Moravče, Novo mesto, Črnomelj in Metlika, Radeče, Radovljica in Jesenje, Ribnica in Travnik, Sevnica, Trebnje, Žužemberk, Mokronog, Cerknica, Lož in Nova vas ter Škoda Loka, Železniki in Gorenja vas; v mariborski oblasti pa Dolnja Lendava, Konjice, Marenberg, Murska Sobotna, Gornja Lendava, Maribor in St. Lenart. Prevalje, Ptuj in Ormož, Rogaška Slatina, Gornja Radgona in Ljutomer, Slovenska Bistrica, Slovenjgradec, Celje, Mozirje, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah, Kozje ter Čakovec in Dolnji Kraljevac.

Smrtna kosa. V Radomljah je umrl g. Ivan P o t o k a r, posestnik. Jutri ob 10. ga bodo pokopali na domačem pokopališču.

V Ljubljani pa je ugrabila smrt gospodično Štefi T e r č k o v o. Danes ob 14.30 jo položijo k večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Križu. — Pokojinim blag spomin, žalujčim iskreno sožalje!

Pogrešanega Dekleve še niso našli. Poročajo nam: Jože Čop, Potočnik in Hlebanja so preiskali celotno Martulnikovo skupino v večkratnih ponovitih, posebej pa Špiš sam, a niso našli nobene sledi za pogrešanim Deklevo, magistratnim uradnikom v Mariboru. Ugotovili so tudi, da ni Dekleva vpisan v nobeni turistični knjigi planinskih koč.

KINO IDEAL
Junaški Novol
Tim Mc. Coy
v filmu senzacij in hajduštva
Na koncu sveta
Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri

Parobrod »Karagorjce« zadel v jadrnico. Pred vadom v grško pristanišče pri Dubrovniku je parobrod »Karagorjce« v soboto zvečer zadel v neko jadrnico ter je pomolil gornji del krmila. Na jadrnici sta se nahajala dva gospoda in dve dami iz Nemčije. Gospoda sta v prvem strahu poskakala v morje, vendar so in kmalu spravili na rešilni čoln, istotako tudi obe dami. Poškodovano jadrnico so zavlekli v mestno pristanišče.

Pustošenje gosenc v Srbiji. Kakor je obveščeno kmetijsko ministrstvo, se je v zadnjem času v Zalečariu in okolici pojavila neka posebna vrsta črnih gosenic v ogromnih množinah, ki povzročajo kmetom veliko škodo. Kjer se prikaže ta nadloga, ostane vse opuščeno. Pojavljalo se gosenic v takih množinah, da jih mora živina na paši žreti s travo vred. Te gosenice so se letos prvič pojavile v Srbiji.

Oblike kemično čisti, barva, pilars in lika tovarna Jos. Reich.

ITO — zobna pasta najboljša!
Justifikacija sremenskega razbojnika. Iz Sremске Mitrovicе poročajo: V nedeljo popoldne je bila prečitana razsodba kasačskega sodišča razbojnikom iz Zarkovca Ivanu Odabašiču, Milanu Josiču, Lazaru Mišiču in Životi Miloševiću. Ivan Adabašič je obsojen na smrt, oziroma je bila potrjena razsodba sodišča prve stopnje; Josiču, ki je bil tudi obsojen na smrt, se je kazen izpremenila v dosmrtno tečo; Mišič

Ne mučite svoje dece z ribjim oljem!
Mesto ribjega olja dajte svoji deci

JEMALT
ki poseduje vrlo prijeten okus in duh, in ga deca uživa z največjo slastjo kot kakvo slaščico. Dobiva se v vseh lekarnah.

OTROŠKE NOGAVICE z igrom KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

BENHUR brivice in ostriže
ga jekla so ostriže kot vsaka britve.

Preprodajalci naj se obrnejo na:
Gustav Hussar & sin, Wien VII., Richterstrasse 10

je obsojen na 20 let ječe. Milošević pa na 8 let. Ko je bila razsodba prečitana, je Odabašič ostal popolnoma miren. Predsednik sodišča je Odabašiča vprašal, ali ima še kako željo. »Nič, je odgovoril Adabašič, »žal mi je le, ker grem po nedolžnem v smrt.« Odabašič je bil včeraj justificiran. Ta razbojniška tolpa je svoledobno izvršila nad 30 razbojstev v okolici Beograda in Mitrovicе.

Iz Ljubliane

Zahvala. Za mnogobrojne čestitke ob priliki svoje 25letnice službovanja v »Narodni tiskarni« se vsem najpristrčneje zahvaljujem, Fran Jezeršek, ravnatelj »Narodne tiskarne«.

Ibsenov družinski tragedijo »Strahovič« vprizori ljubljanska drama v sredo 25. t. m. Pretresljivo delo, ki je stalno v sporedu vseh svetovnih gledališč, je po sodbi kritike najmočnejše in najučinkovitejše med umetvori velikega Norvežana. Celotni strogi nemški kritik Alfred Kerr je mnenja, da je s »Strahovič« dosegel Ibsen svoj »višek« in da pomeni začetek nove dobe vse evropske literature. Z usodo nesrečne Helene Alvingove je postavil ta neumorni borec za svobodo in nedosežni iskatelj resnice vsem trpečim ženam in materam spomenik, ki mu v vsem slovstvu ni več enakega. Gospo Alvingovo igra gospa Marija Vera, ki obenem tudi režira, njeno ga bolelega sina Osvalda g. Ciril Debevec, dorodušnega in bogaboječega pastora Mandesa g. Levar, premetenega mizarja Engstrand g. Kralj in Regino gospa Mira Danilova. Premijera je za abonma C. Začetek ob osmih, konec po 10. uri.

Izšla je druga številka »Gledališkega lista« ljubljanskega Narodnega gledališča pod naslovom »Velika abeceda uspeha« za istoimensko komedijo, katere premijera je bila v nedeljo.

Izprememba pri deželnom sodišču Preiskovalni sodnik s. s. dr. Vinko Strasser je pridelen kazenskemu senatu. Za preiskovalnega sodnika je nastopila njega postavljen sonik Josip Gorečan.

Slike z zleta ljubljanske sokolske župe na Viču, serija 15 razglednic po 50 Din, se dobijo pri br. Antonu Manciniju v Rožni dolini pri Ljubljani, na kar opozarjamo vse posetnike sokolskega zleta.

40 let zveste službe v enem in istem podjetju je včeraj dopolnil g. Ivan Ciber, tiskarski strojnik v Jugoslovanski tiskarni. Pri svojih 67 letih je nenavadno dobro oaranjel, zdrav, marljiv in dovtipen. Po zlatem jubileju, odkar se je posvetil tiskarski stroki in ki ga je praznoval lani, je 40 letnica zvestega službovanja pač lep in časten jubilej.

Podatki o ljubljanskem šolstvu. K poročilu v nedeljski številki »Jutra« o ljubljanskem šolstvu dodajamo, da je na osnovni mešani šoli na Barju vpisanih 75 dečkov in 60 učenk skupaj 135, tako da obiskuje osnovne ljubljanske šole 3095 otrok.

Nesreča kolesarja. V nedeljo se je več Ljubljancem peljalo s kolesi na otvritev Okrevališča ljubljanskih magistratnih uslužbencev v Kamno gorico. Večja skupina kolesarjev se je potem iz Kamne gorice hotela vrniti preko Radovlice v Ljubljano. Nesreča pa je hotela, da je postalo enemu kolesarjev, g. Jakubu Kurentu slabo, da je padej na tla in obležal nezavesten. Prvi ga je našel na tleh g. Iglič, ki ga je z umetnim dihanjem spravil k zavesti. Neki avto, ki je vozil mimo, je ponesrečena peljal k zdravniku v Radovljico. Po prvi pomoči so Kurenta zopet naložili na avto ter ga z Lesce prepeljali z vlakom v Ljubljano, kjer ga je rešilni avto takoj odpeljal v bolnico. Spremljala sta ga na vlaku dva kolesarja omenjene družbe, Putele in Pogacnik. V bolnici so ugotovili, da poškodbe niso nevarne in je Kurent mogel že včeraj zapustiti bolnico.

Trpinčene živali. Mnogi gostje in stanovalci v hiši hotela »Sočec« so bili v soboto očividci prav brutalnega nastopa. Hlapec France Ravnihar je neusmisleno pretepal konja posestnika Frana Pečnikarja iz Pšate pri Podgorici. Opozorjeni policijski stražnik je hlapca zapisal in ovadil.

Splašen konj. Na kralja Petra trgu se je včeraj okoli 16. splašil enovprežni konj g. Verovška. Med divjim diram je padež z voza hlapec, ki se je pri padcu k sreči le lažje poškodoval. Konj je dirjal dalje po Dalmatinovi ulici proti Dunajski cesti. Na oglu hiše, kjer je pisarna odvetnika dr. Fetticha, je konj padež, a se kmalu sam pobral in zopet tekel dalje. Šele na koncu Dalmatinove ulice ob Dunajski cesti je konja prijel za uzdo g. Gaizer ter ga ustavil.

Tatvine. Jakobu Erženu, hišnemu posestniku v Kobariški ulici, je neznan tat izpred verande njegove hiše odpeljal črnopleskano, 1000 Din vredno kolo znamke »Presto« s tovarniško številko 196.255. — Na Vodnikovi cesti št. 8 stanujočemu prevozniku Martinu Školcu je bil pred dnevi z dvorišča ukraden že ponošen dežni plašč, vreden 1000 Din. Tatvine je osumljen neki mlad klatež.

Drobilj policijske kronike. Zadnja nedelja je bila prijetna mirna in solidna. Kronika beleži le en sam sicer večji pretep v neki gostilni bolj na periferiji mesta, kjer

Cirkus COLUMBIA

(Vareite Theatre)
Latermanov drevored — Tivoli
je prišel za nekaj dni v Ljubljano.
Samo prvovrstne predstave

Senzacionalne predstave se vršijo ob vsakem vsotemenu in se občinstvo opozarja, da je cirkus tako praktično urejen, da vsakega šteti pred hladom.

Ravnateljstvo.
Predstave: Ob nedeljah ob 4% in 8% zvečer, Vsak dan ob 8% zvečer.

so si skočili v lase vročekrvni fantalini po večini ljubljanske srajce. Stepli so se baje zaradi nekega dekleta. Policiji sta bili prijavljeni dve tatvini, dalje avtomobilska rezgoda blizu Zg. Šiške. K sreči ni bil izmed potnikov noben tečaj poškodovan. Poškodoval se je samo avtomobil. Prijavljena je bila dalje težka telesna poškodba zaradi nepravilne vožnje z avtobusom na Zaloški cesti. Končno je bilo 6 avtomobilistov odnosno voznikov prijavljenih zaradi prestopkov avtomobilskih predpisov in cestnopolijskega reda. V nedeljo je policija aretirala dve osebi, eno zaradi beračenja in drugo zaradi razgrajanja.

Francoske tečaje, katere je prejšnja leta vodilo društvo »Cercle Français« otvarja s 1. oktobrom t. l. Francoski institut. Pouk se bo vršil v Ljubljani na Moškem učiteljskišču na Resljevi cesti in sicer: I. tečaj za začetnike ob ponedeljkih in četrtekih od 18. do pol 20. (predava g. prof. Južnič); II. tečaj ob torkih in petkih od pol 19. do pol 20. (predava g. prof. dr. Novak); III. tečaj ob sredah od pol 19. do pol 20. (predavatelj isti); IIIa tečaj ob torkih in petkih od pol 19. do pol 20. (predava ga. Bele francosko slovnico v francoskem jeziku); IIIb tečaj v ponedeljkih in četrtekih od pol 19. do pol 20. (konverzacija vodi g. Thévo); Obiskovalci tečajev plačujejo mesečno po 20 Din, lanko pa obiskujejo za to ukovino več tečajev. Prijave sprejema ravnateljstvo Moškega učiteljskišča v svoji pisarni od 26. t. m. dalje vsak dan od 11. do 12. in od 17. do 18. Po tem terminu se prijava lahko izvrši po dopisnici. 1189

Pouk živih jezikov

(francoščina, angleščina, nemščina, italijanščina, španščina) v skupinah in za posameznike. Vpisovanje vsak dan od pol 6. do pol 7. zvečer. Beethovnova ulica 7, pritličje, levo. — Vodstvo: Prof. S. J. Jeras - Guinot.

Merkurjev večerni poučni tečaj ter plesna šola. Trgovsko društvo Merkur bo otvorilo ob zadostnem odzivu s 1. oktobrom t. l. večerne tečaje v šoli na Grabnu za srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, knjigovodstvo ter slovensko in nemško steno grafijo. Tečaja za nemščino in italijanščino se bode ta letos zopet vodila v dveh oddelkih a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Člani plačajo malenkostno učnino, dočim morajo nečlani, ako se prijavijo, postati člani. Prijave dnevno v društveni pisarni Gradišče 17-l. med 10. in 12. dopoldne in 3. do 5. popoldne. V sobota; popoldne se ne uraduje. Hkrati si usojamo naše članstvo ter prijatelje društva z njihovimi rodbinami: najviljudneje vabiti, da se udeležijo plesne šole, ki jo priredi društvo pod vodstvom priznanega provrstnega plesnega učitelja, vsak terek pričeniš dne 1. oktobra t. l. ob 8. zvečer v krasni dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vstopnina 10 Din za osebo in večer. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. — Odbor. 1188

Celjski gledališki abonma je za celjsko občinstvo prav posebno priporočljiv, ker obsega tudi tri predstave, ki bodo zanimale pred vsem Celjane. To so Novačana »Herman Celjski, Ipravčeva opera« »Te harski plemiči« in Doboviška nova burka »Radikalna kurac«. Te tri predstave bodo imele zbog velikih ansamblov brčkone povišane cene pri dnevni blagajni in je tudi zato abonma še bolj priporočljiv.

Vpisovanje v trgovsko nadaljevalno šolo v Celju bo v petek 27. in v soboto 28. t. m. od 18. do 20. K vpisu je prinesiti zadnje šolsko izpričevalo in 25 Din vpisnine. Ponavljalni izpiti bodo v ponedeljek 30. t. m. ob 16. in v torek 1. oktobra ob 16. (ustmeni). Redni pouk se bo pričel za I. razred v ponedeljek 7. oktobra, za II. in III. razred pa v torek 8. oktobra vsakokrat ob 16.

Iz Celja

Opozorilo vojnim invalidom. Krajevni odbor UVI v Celju poziva ene člane, ki reflektirajo na novo tobačno trafiko v Ljubčani št. 3., da se zglašijo v odborovi pisarni najkasneje do 3. oktobra.

Vprašanje železniškega postajališča v Tremarju. Pred kratkim se je osnoval v Tremarju poseben odbor za zgradbo postajališča in kakor je soditi, bo končala njegova akcija s popolnim uspehom. Baje se že izdeluje v ljubljanski železniški direkciji zadevni proračun, po čigar odobritvi se bo takoj pričelo z gradnjo postajališča, ki bo stalo na mestu dosedanje povečane vlakovajavnice. Nujno potrebno je, da pride tamkajšnje prebivalstvo do res prepotrebne postajališče in ugodne zveze z železnico, kajti dosedaj se je moralo truditi po cele ure daleč ali v Celje, ali pa v Laško.

Sumljiva pasja smrt. Po kralja Petra cesti je divjal v soboto zvečer velik pes volčjak in obupno tužil. Ljudje so prestrašeni bežali v hišne veže, misleč, da je pes stekel. Pred Rosmanovo trgovino pa se je pes vlegel in krknil. V nedeljo zjutraj ga je odnesel konjač. Psa, ki je last pekovskega mojstra Franca Lesjaka z Miklavževega hriba, je najbrže povozil kak avtomobil, ali pa ga je zastrupila kaka zlobna roka namenoma, kajti pes je bil še isti večer okrog 18. doma in popolnoma zdrav.

Pijača ga je zmotila. V Neradovo gostilno v Gaberju je prišel v soboto zvečer 23 letni opekarniški delavec Miha V. iz Sp. Hudinje. V vinjenem stanju je pričel nenadoma brez pravega povoda razgrajati in po izjavi prič tudi groziti z nožem. Na stražnik je priznal, da je razgrajal, to pa baje zaradi tega, ker je dobil pol litra slabjšega vina, kakor pa ga je naročil. Da bi grozil z nožem, pa zanika. Noža pri njemu tudi našli niso.

Nenadna aretacija na ulici. Na Kralja Petra cesti je bil predvčerajšnjim aretiran posestnik Vinko K—k. in sicer na zahtevo preiskovalnega sodnika, ker je osumljen

Kino Ljubljansk, dvor VELEMESTNA MLADINA HARRY LIEDTKE

hudodelstva sepleparstva. Oddan je bil v zaporo okrožnega sodišča.

Tatvine. Gostilničarju Josipu Gorenjaku na Kralja Petra cesti je ukradel neznan tat kolo, vredno 800 Din. Storilec doslej še ni izsleden. Brivskemu mojstru Matiji Bukovčanu je odnesel neznan dolgo-prstnež reklamno obrtno tablico nad brivnico iz nezaklenjenega podstrešja 200 Din vredno in poldrugi meter visoko železno peč. Javnost se stvari pred nakupom ukradene peči.

Primarij dr. Raišp zopet redno ordinira. 1190

Iz Maribora

Desetletnica Narodnega gledališča v Mariboru. V proslavo desetletnice Narodnega gledališča pripravlja uprava tri večere 1. 2. in 3. oktobra. Prvi večer bo dram ska revija in se bo uprizorilo po eno dejanje iz »Tugomerja«, »Veronike Deseniške« in »Smrti majke Jugovčeve« Drugi večer bo premijera Cankarjevega »Pohujšanja v dolini šentflorjanski« v režiji g. J. Koviča, tretji večer pa bo operno-koncertni večer, ki bodo na njem peli razne operne arije ga. Zamejčeva in gg. Šimenc in Neralič. Pri klavirju g. prof. Mirk. Vsi trije večeri bodo izven abonmaja. Kot gosta bosta nastopila v »Tugomerju« in »Smrti majke Jugovčeve« prvakinja zagrebške drame ga. Podgorska in režiser istega gledališča ter ustanovitelj mariborskega gledališča g. Nučič. Kdor vzame vstopnico za vse tri večere pri dnevni blagajni dobi 20% popusta za vse tri predstave.

Na mariborskih osnovnih šolah je naslednji stalež otrok začetkom šolskega leta: na štirih deških osnovnih šolah in na vladnici moškega učiteljskišča 1229 učencev v 27 razredih in 9 vzporednicah, na štirih dekliških osnovnih šolah 1083 učenk v 20 razredih in 7 vzporednicah, na pomožni šoli 67 učencev in učenk v 5 razredih. Nujna je potreba, da se zrazi ena nova deška in dve novi dekliški osnovni šoli.

Sedemdesetletnico rojstva praznuje danes ga. Nežika Verstovšek v krogu družin Kaučič-Šetinc-Ogorevc. Z iskrenimi čestitkami priljubljeni gospé se pridružujemo tudi mi. Na mogoča, še srečna leta!

Srebrno poroko sta obhajala v nedeljo 22. t. m. g. Franc Uršič in njegova soproga Marija, gostilničarja v Dalmatinski kleti v Vojašniški ulici. Še na mnoga leta!

Pravoslavna občina priredi svojemuz Maribora odhajajočemu podpredsedniku g. Mladen Periču poslovilni večer 26. t. m. ob 21. v salonu gostilne Vlačovič. Vabijo se člani občine, da se tega večera udeležijo.

Gremijalna trgovska nadaljevalna šola v Mariboru. Vpisovanje za vse razrede se bo vršilo v nedeljo 29. tm. od 10.—12. v prostorih državne trgovske akademije na Zrinjskega trgu 1-l. K vpisovanju naj prinese vsak učenec oz. učenka zadnje šolsko izpričevalo, po dve izpolnjeni rodovnici, ki jih dobi v pisarni Trgovskega gremija in novinci še potrdilo Trgovskega gremija v Mariboru, ki ga dobe tudi v gremijalni pisarni, Jurčičeva ul. 8-ll. Pismeni ponavljalni, sprejemi in drugi izpiti prično v ponedeljek, dne 30. septembra ob 15. Ustmeni izpiti se bodo vršili v torek, dne 1. okt. in po potrebi še v sredo, dne 2. oktobra od 15. ure dalje. Reden pouk bo pričel v četrtek, 3. oktobra ob 15. uri. Vse ostalo zvedo učenci, oz. njihovi gospodarji v šoli.

Sadna in vinska letina. V severozapadnih Slov. Gor. je letos samo nekaj hrusek in sliv na prodaj. Cene so pa take male (za aruške po 1 Din do 1.75 Din za 1 kg), da se skoro niti mudno zbiranje ne plača. Vinska letina bo kvalitativno dosegla sedemnaščekca, ki te bil znano najboljši letnik tekom zadnjih par desetletij, pridelek pa bo tako majhen, da ga bodo vino-gradniki pač le malo okušali.

Umrl je v mariborski bolnici 49 letni bivši kurjač Ivan Korošec iz Radvanja.

Karambol. V nedeljo popoldne je šofer Matevž V. zavozil na križišču Slovenske in Gledališke ulice z osebnim avtomobilom v dvovprežni voz Franceta Š. Preden je utegnil ustaviti avtomobil, se je zlomilo oje voza, na avtomobilu pa so se zdrobila stekla. Tudi konja je ranil. Nesrečo sta zakrivila hlapec in šofer, ker sta vozila prehitro.

Aretriran je bil zaradi zločina postilstva čevljarški mojster Ahmed R., ki je že od lani zlorabljal v svojem stanovanju neko 12 letno deklico. Pohotneža so izsledili šele pred dnevi in ga včeraj izročili sodišču.

Nesreče in nezgode. Mariborski trgovec z usnjem Anton Ošlag je bil po opravih pri Gornjemgradu. Vozil se je v motorjem g prikolicu. Na nekem ovinku se je zaradi precej nagle vožnje zaletel v obcestno drevo. Motorno kolo je bilo razbito, on pa je odletel v jarek in dobil nekaj poškodb. Celjski rešilni avto ga je odpeljal najprej v celjsko bolnico, odtam pa v Maribor v domačo nego.

— Na bregu med Slov. Bistrico in Zg. Polskavo pa je pri nedeljski kolesarski dirki ponesrečil 20-letni dirkač Miodrag Nikolič. Počila mu je pnevmatika, pri padcu si je kolovsar razbil levo koleno in koleno. Pro pomoč mu je nudil g. Bračič, g. Stiger iz Sl. Bitrice pa ga je z avtom odpremil v mariborsko bolnico. Stanje je kritično in je verjetno, da bodo morali amputirati levo nogo. — 44-letna služkinja Terezija Kocmur se je hotela v nedeljo na cesti izogniti nekemu avtu. Pri tem je pa padla tako nesrečno, da se je težko poškodovala na levem kolenu in so jo morali odpremiti v bolnico. — Na cesti je v nedelji tudi padež 14-letni Edvard Batolen s Slomškovega trga in si zlomil desnoro roko v podkletju. Tudi njega je rešilni avto odpremil v bolnico. — Včeraj 23. t. m. dop. pa je v železniški delavnici odgovorel na nekem kolno ventil. Para in vrela voda je v bližini stoječ

Iz življenja in sveta

Fakirščina, ki se je končala s smrtjo

V Argentini je razkazoval svoje čudodelne umetniške italijanski fakir Pietro del Castro. Dal se je zapreti v krsto in pokriti z zemljo, ko pa so dvignili pokrov, so našli fakirja mrtvega.

Kakšne ekstravagančne produkcije zanimajo današnji svet, o tem priča posebno početje raznih fakirjev, ki se dajejo zakopavati in vstanejo po gotovem številu ur ali dni od mrtvih ne da bi bili zavžili mrvico hrane in kapljico pijače in ne da bi vdihavali zrak. Čudodelniki se hvalijo, da jim na povelje možganov otrpne telo in ostane v tem stanju, dokler ne pride čas, ki so ga določili sami. Mnoge fakirje so pri takem početju razkrinkali za sleparje in jih nagnali v ječo. Zdaj pa se je našel eden, ki je plačal svoje fakirske umetniške produkcije z življenjem.

V Cordovi na argentinskem ozemlju je zadnje čase nastopal fakir pod imenom Backaman, prav za prav Pietro de Castro, rodem Italijan. Leta in leta je hodil po svetu, gostoval v cirkusih in razkazoval strmečim množicam gledalcev svoje fakirščine. Uganjal je reči, da se se ljudem ježili lasje. Posebno slovita je bila njegova navidezna smrt, ki je trajala pet, šest, časih deset ur. Mož se je dal položiti v krsto in zapreti z zemljo. Ko so ga čez toliko in toliko ur odgrbili, se je zbudil zdrav in čvrst v življenje.

S to produkcijo je Castro lani zbuhal se v Parizu. Za vsak večer svojega razkazovanja je prejel 10.000 frankov. Bil je zelo marljiv in si je v nekaj letih na ta način pridobil milijonsko premoženje. Zato se je sklenil, da se v kratkem odtegne gumaški karijeri in začne živeti redno življenje rentijerja. To pa mu žal ni bilo usojeno.

Te dni se je dal v Cordovi zapreti v krsto, ki so jo nato spustili v zemljo in pokrili. Tri ure je trajala mučna produkcija in publika je zadrževala dihanje od napetosti. Medtako so izpolnile čas druge točke sporeda. Na koncu je inela vseskup kronati senzacija. In bila je res senzacija, ko je klovn odgrnil zemljo ter privzdignil pokrov krste in s šibkim glasom naznanil občinstvu, da je fakir zares mrtvega. »Umrli je« je dejal in zaplakal.

Prihitel je zdravnik, ki je preiskal fakirja in potrdil klovnove besede. Ob-

činstva pa se je polastilo pričeno roženje. Vse je bilo na oder, da vidi mrli. Fakir je ležal na trebuhu, medtem ko je bil takrat, ko so zabil krsto in jo pokrili z zemljo, na hrbtu.

Fakir Pietro de Castro iz Kalabrije

Iz lege nog in rok je bilo razvidno, da se je trudil privzdigniti les, pa tega ni zmogel. Zaradi pomanjkanja zraka se je zadušil.

Ameriški zdravniki se čudijo, kako je mogel Castro predvajati to točko leta in leta z uspehom. Najbolj pa je zadela smrt Castrove sorodnike v Kalabriji, ki se jim še sanjalo ni, s kako opasnimi produkcijami rine njihov Peter skozi življenje, da si kaj prihrani za stara leta.

preveč samozavesten, so ga vtaknili za kazen v neki polk, odkoder pa jo je kmalu pobrisal. Po vojaškem puču litovskega državnega predsednika Smetone v decembru 1926. je prišel Volde- maras zopet na krmilo. Pred dvema letoma pa je čez noč razpustil državni zbor in proglasil diktaturo. Njegov režim se je tako omajal, da bo moral mož napraviti prostor drugemu, gotovo zmernejšemu ministrskemu predsedniku.

Ste čitali

nedeljski oglas tvrdke Drago Schwab? Naznanja znatno pocenitev blaga jesenske in zimske suknje. Nad 100 modernih vzorcev. Tudi za damske plašče!

Radio

Torek, 24. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra — 19.30: Slovenska literarna zgodovina. — 20: Koncert moškega in mešanega zbora »Ljubljanski Zvon«. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

Sreda, 25. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa in poročila, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19: Otroški kotiček. — 19.30: Literarna ura. — 20: Reproducirana glasba. — 20.30: Prens koncerta iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 11.30: Reproducirana glasba. — 17.30: Popoldanski koncert orkestra. — 20: Prens simf. koncerta iz Prage. — 22: Lahka glasba. — BEOGRAD 12.10: Reproducirana glasba. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 20.30: Koncert solistov. — 21.30: Poročila. — 22.30: Koncert radio-kvarteta. — PRAGA 16.30: Program iz Brna. — 19.05: Zabaven program. — 20.55: Program iz Brna. — VARŠAVA 18: Popoldanski

Poslušati zamorete na vsakem radio-sprejemalcu in na različne cevi, toda pristen muzikalni užitek vam nudijo samo TUNGRAM BARIJEVE CEVI.

koncert. — 20.30: Koncert solistov. — 23.05: Godba za ples — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 8.30: Rezerjev skladbe. — 20: Dramski večer — Lahka godba orkestra. — BERLIN 18.50: Pevski koncert. — 20: Grétyjeva komična opera »Dva skopuha«. — FRANKFURT 16.15: Prens koncerta iz Stuttgarta. — 21: Prens koncerta iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.35: Večerni koncert. — 20: Priljubljene uverture. — 21: Nemške simfonije. — Koncert lahke glasbe — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 21: Zborovski koncert in vojaška godba. — 22: Koncert moderne glasbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 17.10: Ciganska godba. — 19.30: Prens opere iz gledališča — 22.30: Orkestralni koncert. — LONDON 20: Massenetoova opera »Taais« — 22.30: Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Vokalen in instrumentalni koncert.

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrsten suh tesan in žagan les. — Vsaka množina v zalogi. — Žaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.

FRAN ŠUSTAR

lesna industrija in trgovina, parna žaga LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12.

Hrastova suha drva

za kurjavo kupim vsako množino, Ponudbe na: Franc Oset, Sv. Peter Sav. dol. 11207

Za šolska ročna dela

mleče, prtiči, blazine, smyrna, gobelin in vsa zraven spadajoča preja in volno dobite najceneje pri TONI JAGER, Dvorni trg 1, Ljubljana.

Trgovski lokal, pritlične stanovanje

Za takoj ali pozneje išče v sredini mesta trgovski lokal ali pa stanovanje obstoječe iz 2-3 sob. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nužno 855«. 11438 a

Direkcija drž. ručnika Velenje nabavi na dan 7. oktobra 1929

1 komad Univerzalni rezkalni stroj

in na dan 21. oktobra 1929

1 komad mešalnik (Nasskollerga)

Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani direkciji. Ponudbo je vložiti najkasneje do 7. oziroma 21. oktobra 1929 do 11 ure dopoldne.

Iz pisarne Direkcije drž. ručnika Velenje, št. 9.69/II.

Za jesensko in zimsko sezijo priporočaj:

JANKO ČEŠNIK

modna manufakturna trgovina

Ljubljana, Lingarjeva ulica Stritarjeva ulica

svoje bogato Zalogo

za moške fine in športne obleke, črni in modni kamgarn, ševiot, sukno za zimske suknje, blago za površnike. — Samo čehoslovaškega in angleškega izvora.

Zaloga

za ženske obleke, kostume, plašče, velur, kaša, rips, žamet. »Krasna izbira modnega žameta«

Zaloga

belega perilnega blaga iz prvovrstne znane tovarne B. Schroll sina, Čehoslovaška.

Zaloga

finih volenih in pavolnatih pokrivačev, prešite odeje lastnega izdelka. Raznovrstne preproge, tekači, predložki, posteljne garniture, zavese.

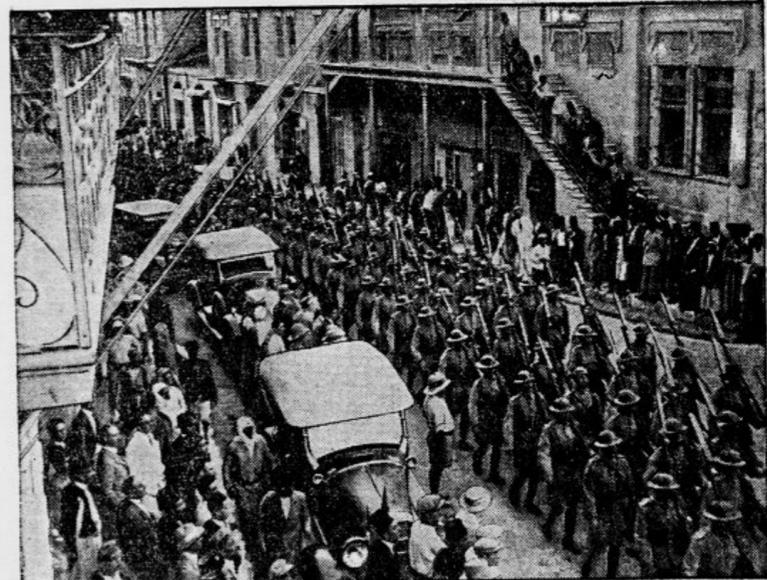
Solidnost mojega podjetja je znana

Vsem, ki so jo poznali, naznanjamo tužno vest, da je naša srčno ljubljena hčerka in sestra, gospodična

Stefi Terček

v nedeljo, dne 22. t. m. po kratki in mučni bolezni, prevlečena s tolažilni sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 24. septembra 1929 ob 1/2.3. popoldne s mrtvašnice drž. bolnice na pokopališču št. Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. septembra 1929. Jera Terček, mati; Mara in Angela sestri; Janko in Lojze brata.

Vojska na ulicah — mir v Sveti deželi

Po dolgih in obupnih bojih med Židi in Arabci v Jeruzalemu in drugih palestinskih mestih, je končno nastalo v deželi nekakšno premirje. Angleška vojska je dobila ojačenja, ki jih vidimo korakati skozi Jalsko ulico v Jeruzalemu.

Diktatorjevih dnevnik 24 ur

Zadnje izpremembe v fašistični vladi so dobile izraz tudi na zunaj. Ministrski predsednik Mussolini se je preselil iz palače Chigi v palačo Venezia. To palačo je sezidal še v petnajstem veku kardinal Pietro Barba, poznejši papež Pavel II. Zgradba se zdaj renovira.

Ze dejstvo, da si je Mussolini izbral te prostore, pomeni, da ljubi diktator velike sobane in dvorane. Mussolini pride v pisarno vsak dan ob 9. uri zjutraj. Pred vhomom stražijo mušketirji, ki prezentirajo orožje. Mušketirji so diktatorjeva telesna straža.

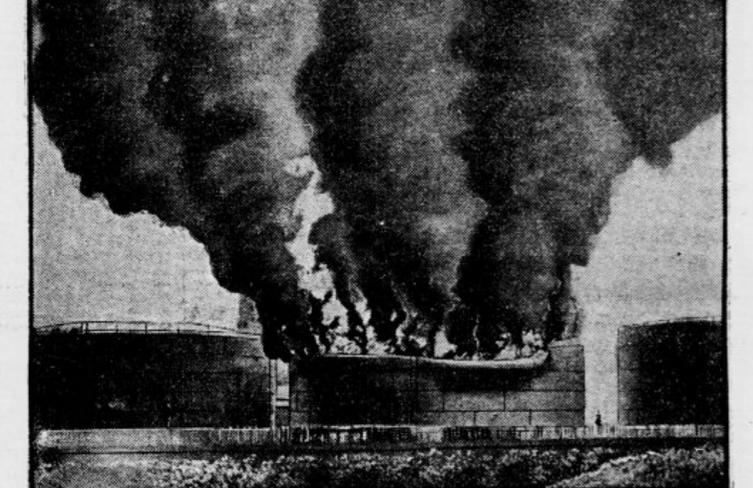
Mussolini sprejme takoj, ko pride v urad, generala karabinijerjev, potem pa po vrsti: svojega drž. podrajnika, šefa policije, šefa tiskovne pisarne, drž. tajnika za notranje zadeve in tajnika fašistične stranke. Avdijence trajajo navadno do 14. ure popoldne. Ob dveh Mussolinij obedi je se vrne v pisarno ob štirih ter ostane v njej do sedmih zvečer. Ob sedmih odide domov, kjer čita, piše in se ukvarja do polnoči. Italijanski listi dopovedujejo svojim čitateljem, da Mussolini vse ve in zna, da mu ne uide nobena malenkost iz domačih in tujih časopisov in da je ni zadevne pod italijanskim ali tujim solncem, ki bi mu ostala prikrita... Dopoldne se Mussolini spreha jaha je na konju in tudi med tem odmorom rešuje državne zadeve. Časih se za razvedrilo vozi v motornem žolnu, v avtomobilu ali se pa sablja. Ker se mnogo giblje, je vedno svež in čvrst, kar stavi njegova okolica za zgled vsem Italijanom.

Propeler mu je odrobil glavo

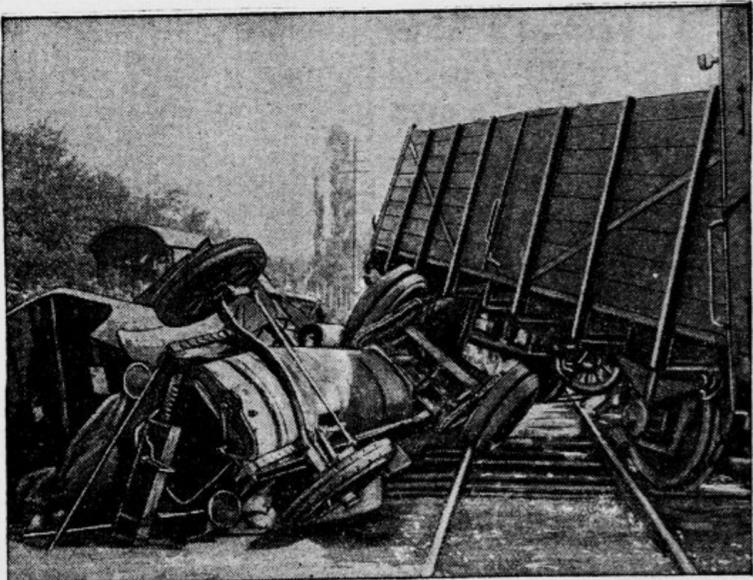
Iz Varšave prihaja poročilo o strašni nesreči, ki se je pripetila na poljskem letališču v Templinu pri vojaških vežbah poljske armade. Na poletu sta v zraku trčili dve letali. Eden izmed aeroplanov se je pri tem tako poškodoval, da je začel padati. Pilota, ki jima je bilo življenje dražje od smrti, sta brž segla po padalih. Medtem ko sta se pripravljala, da skočita iz aeroplana, pa je enemu izmed obeh propeler odrobil glavo. Ko je prišel zdravi tovariš na zemljo, je z grozo ugotovil, da leži poleg njega truplo brez lobanje.

Voldemaras odhaja

Kakor smo poročali že med brzojavnimi vestmi, je odstopil najmanjši evropski diktator, litovski profesor Voldemaras, ki je s svojim burnim nastopom v Zenevi pred časom obrnil nase pozornost vsega sveta. Diktator, krščen na ime Avgust, ima za seboj zanimivo preteklost. Rodil se je 16. aprila 1883. in je bil po lastnih izjavah do 15. leta analfabet in pastir. Potem je prišel v tedanji Petrograd, absolviral je gimnazijo, se vpisal na univerzo v Kraljevcu in študiral zemljepis in zgodovino. Po absolutoriju visoke šole je postal docent na petrogradski univerzi. Na litovskem deželnem zboru, ki se je sestavil in sestavljal prvič l. 1917. v Petrogradu, je formuliral resolucijo, ki je zahtevala nezavisnost Litve. Prodlr je in sestavil prvo litovsko vlado, v kateri je bil zunanji minister. Ker pa je bil

To ni vulkan, ampak petrolejski požar. Kakor so našli listi že poročali, so se vneli v Hullu na Angleškem velikanski petrolejski tanki, ki drže 2 milijona litrov petroleja. Ogenj se je tako razširil, da ga niso mogli udušiti. Menda bodo goreči jeziki posrkali tekočino do zadnje kapljice

Če trči vagon v tovorni avtomobil se prvi leti, drugi pa obloži v tleje invalidni obliki, kakor kaže ta slika.

Zahvala.

Ob smrti naše blage in nepozabne hčerke, oziroma sestrice, nečakinja in vnukinja

Vlaste Božič

nam je bilo toliko tolažilnih izrazov sočujja izrečenih, da nam je nemogoče se vsem osebno zahvaliti. Izrekamo tem potom vsem našo najtoplejšo zahvalo. Posebno hvalo smo dolžni č. g. o. patru za njegove tolažilne obiske, kakor tudi zdravnikoma g. dr. Kaminu in dr. Rusu za požrtvovalen trud pri lečenju blage pokojnice. Dalje naj izrazimo toplo zahvalo g. prof. dr. Molé-u, njenemu bivšemu razredniku ter njenim součencem sedanjeza 6. razreda ženske realne gimnazije, za njih spremstvo na njeni zadnji poti, kakor tudi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem in vsem darovalcem številnih vencev in šopkov, vsem ki so jo obiskali ob njeni mrtvaški postelji in za častno spremstvo k njenemu večnemu spremstvu. Bog plačaj!

V Ljubljani, dne 24. septembra 1929. ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA.

Za množične izraze sožalja ob prerani smrti naše ljubljene mamice in tete, gospe

Franje Eržen

soproge zvan. drž. žel. v Ljubljani

izrekamo tem potom vsem svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo g. dr. Rusu, g. dr. Kaminu, ki sta zdravila pokojnico, prečastiti duhovščini, darovalcem vencev in cvetja ter vsem ostalim, ki so našo nepozabno mamico spremili na njeni zadnji poti.

Ljubljana, 23. septembra 1929. ZALUJOČI SORODNIKI.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelki »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaš priobčen pod silno je plačati pristojbino za širo 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi Kdor hoče da se mu pošlje ali kako družo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

CENE MALIM OGLASOM:

Zemite in dopisovana ter oglaš trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za širo 5 Din. Vse pristojbine je uposlaiti obenem z naročilom, sicer se oglaš ne priččujejo. St. ček. rač. pri Pošti, hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službe dobi

Blagajničarka in zbirateljica v mestni hiši, ki je v bližini mesta, dobi stalno mesto v modni trgovini v Sloveniji pod zelo ugodnimi pogoji. Zgledati se je osebno pri vrtarju hotelu Union v Ljubljani dne 26. septembra o 11. dopoldne do 3. popoldne. 33098

Trgov. sodružnika

agilnega za trgovino mehanizma blaga, specializirano dobrega manufakturna sprejme C. Šarbec, Brezje 7. 33093

Pestunjo

izredno, inteligentno, ki ljubi otroke in ki bi v prevzela v oskrbo tudi dojenčka. Imam k fantku, ki je 1 leto star. Znan mora biti perfektno, blagi mora popolnoma zdrav, stara od 25 do 35 let. Katera reflektira na stalno službo in porajam pogojem odgovarja, naj se pismeno javi in pokliče sliko in vproje sprejmal, navede naj referenčne in etajve pogoje glede plače. V hiši ima popolno oskrbo. Dopolni naj se naslovi na M. Grumšar, Zreče pri Konjicah. 33091

Veščo frizerko

all dam frizerja sprejemem s 15 osebno. Poudarila na naslov: Rihard Anton, Maribor, Gosposka št. 4. 32941

Frizerka

in manikerki, perfektna, samostojna mož, ki dobro odnira, lepo manikira in ki je veščo vodeno oskrbovalca, dobi stalno službo. Hrana, stan in pranje perila dobri pri meni. Nastop 1. oktobra. Plača po dogovoru. Samo na dobro mo reflektiram. Poudarila na naslov: Josip Király, moški in damski frizer, Murska Sobota. 33077

Frizerko

sprejme salon Dobaj v Mariboru. Gosposka ulica 38. 32975

Več pleskarskih pomočnikov

dobro izurjenih sprejme kakor I. Genuel, Ljubljana, Igriška 10. 33230

Kuhinjsko učenko

ki bi opravljala vsa kuhinjska dela, sprejme Mrazova restavracija na Rimski cesti 4. Stanovanje in hrana v hiši. 33231

2 soboslikarja-pleskarja

več dobro izurjenih pomočnika sprejme takoj Roman Prattoš, Trzin. 33234

Vajenca

in hranje in stanovanjem - drugo po dogovoru, sprejme takoj Josip Novak, krojač v Kranju. 33183

Fino kuharico

perfektno, s dolgimi sprejmi, sprejemem na delo Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Fina kuharica«. 33182

Klepar, pomočnik

sprejemem takoj G. Mešnar, Krško ob Savi. 33088

Učenca

v starosti od 15 do 17 let sprejemem takoj v trgovini mehanizma blaga. Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33081

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

143.

In avtomobil? Kakor besen bik se je zaletel naprej, naprej na vrh in nato po drugi strani nizdol. Zdjaj pa zdaj je tresel in kako užito svetiljko in Volarec so na smrt preplašeni bežali na vse strani. Gospa Kozamurnica in Minka sta klatili s rokami ter jaskali na pomoč.

Poslovodinja

za trgovino s mešanim blagom iščem za Maribor. Nastop takoj ali pozneje. Poudarila naj pošlje osebo s trgovsko prakso, ki si lahko pridobijo obrtni list za trgovino s mešanim blagom pod šifro - 18898, na podr. Jutra v Mariboru. 33019

Učenko v trgovino

pridno in pošteno, ki zna nekoliko šivati, sprejme L. Rot, Kranj, Ljubljana, Mestni trg 9. 32994

Modistinja

sprejme usmeno. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33277

Brilvskega pomočnika

dobro vzdržanega sprejemem takoj. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Brilvskega«. 33098

2 mizar, pomočnika

mlajša sprejme v stalno službo Stefan Marčanič. Dob pri Domalah. 33098

Služkinjo

ki zna kuhati in opravljati druga hišna dela, iščem. Poljska cesta 15, I. etop. njišče, I. nadst., vrata 2. 33097

Prefekt

dobri mešar v Dijaškem domu v Ptuju. Prošnje, nekolonovane in sprejmljene s dokazili o usposobljenosti s curr. vitae do 27. septembra na vodstvo Dijaškega doma. 33270

Dva krojaška pomočnika

iščem za fino konfekcijski delo. Skofje Anton, Ljubljana VII, Jerejeva cesta 24. 33233

Učenko

sprejemem v modno trgovino s primerne izobrazbo. Oferte na oglaš. odd. »Zelo zanečljiva 16«. 33216

Deklico

okoli 16 let staro, sprejemem za lahko delo. Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33017

Skladiščnega delavca

močnega, poštenega, mlajših let, iščem za takojšnji nastop. Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33232

2 kotlarja

sprejme takoj Ivan Kapelj, kotlarstvo, Ljubljana VII (Siska, Aljaževa cesta 4). 33234

Hišno šiviljo

izučeno, sprejemem takoj. Poudarila pod šifro »Hišna šivilja« na oglaš. odd. Jutra. 33330

Vajenko

za fotografiranje otrok - sprejemem. Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33351

Dobro dekle

pridno in pošteno, ki zna tudi nekoliko šivati, sprejemem v službo, kjer ima redno plačilo se kuharja. Poudarila na oglaš. odd. Jutra pod »Dobro dekle«. 33335

Sodelavca

strokovnjaka, za nakup in prodajo steklene robe. Še tudi bres kapitala. Iščem. Poudarila se na novo ustanovi. Poudarila na oglaš. odd. Jutra. 33337

Nemščino in francoščino

poučuje učiteljske. Gre tudi na dom Pismene priprave na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Perfektno«. 33219

Gosli poučuje

bivši učitelj konservatorija. Studetska ul. 9-1 29176

Prva občera. koncesionarska

šiferska šola Camerlin, Ljubljana (Jagro sveto). Dunajska cesta 34. Telefon 2294. Strokovniški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega ponedeljka 254

Klavir poučujem

grem tudi na dom. Pismene naslov oglaš. oddelku »Jutra« pod »Učiteljica«. 33073

Oblastveni koncesionarska šiferska šola

I. Gaberšček, bivši komisar za šiferske izpite v Ljubljani, Blewelsova cesta št. 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Prihodnji redni tečaj prične 1. oktobra. Poučujem tudi privatno. 33297

Lekcije

zemljeka in francoškega jezika prevzame učiteljica, ki je več let poučevala v Rimu in Parizu. Dopolni na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Dobro 94«. 33294

Postrežnico

skrbno, potrebne tridinske družine. Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33333

Mizar, pomočnik

dobro izveščane, sprejemem. Delo trajno. Andrej Kregar, tvornica pohištva, St. Vid nad Ljubljano. 33345

Trgovski potnik

več potnikov agilnih, za prodajo dobro izobčenega prodajnega uspešnega. Milišičeva c. 4. 33098

Potnik

avto samovozač, s znanjem v trg. mešan. blaga, se želi vnoviti. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Avto samovozač«. 33287

Potnika

agilnega, ki ima 20.000 Din kavičije, sprejme industrijsko podjetje v Ljubljani. Poudarila pod »Industrija« na oglaš. odd. Jutra. 33363

Zasluzek

Obrača se pažnja zaostopnikom in podastopnikom. Da dobe najugodnejše pogoje za prodajo državnih vrednostnih papirjev in slatnikov na doplačilo - kakor tudi drugih predmetov pri banki »Agrarica«, Beograd. Obilježev. vno br. 25. 206

Zaganje drv

načelnice pri Uran Franc. Vilharjeva c. telefon 2820. 186

Zastopnik za prodajo koles

ki je posebno v ljubljanski okolici najbolj uspešno. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Kolesar« - s navedbo dosegajnega delovanja v trgovini e kolesi. 33338

Šivilja

se priporoča za boljša dela in sanaj ali na dom. Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33329

Pletenje

(tvolovke) sprejemem na dom na stroj št. 8. Alejeva ulica 29. 33328

Moderni šola novih jezikov

Francoščino, nemščino, angleščino, italijanščino in ruščino poučuje samo o akadem. naobraženi predavatelji

Knjiski hlapec

otenen, srednjih let, vaje vsake večere in opravljaja goveje živine, pošten, trezen, zmožen slovit, nemškega jezika. Išče stalno službo. Nikolaj Rpič, Kris-Komenda. 33292

Mesto oskrbnika

iščem. Zmožen, vseh panog kmetijeva in dober lovec. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33306

Pek, pomočnik

ki želi stopiti v službo, zmožen vsesa dela, povzeli tudi glasbeni del. Nastopi lahko takoj, najraje kje v Ljubljani. Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33363

Šivilja

išče mesto pomočnice. Nastopi lahko takoj. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Dobra šivilja«. 33276

Kroj. pomočnik

dobro izurjen v delu po meri in konfekciji, želi premeniti službo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 33272

Dekle

18 let staro, išče službo za hišna dela. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 33274

Boljša dekle

s mehanizma šole. Dobro izučena šivilja, želi službo - najraje v trgovini. Poudarila pod »Boljša hišna« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 33297

Deklica

stara 15 let, ki je dovolila 4 meseč. razrede s prav dobri uspehi. Želi mesto kot trgovska vajenka, najraje na delo. Naslov: na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Dobro 94«. 33294

Francoščino in nemščino

poučujem hitro, uspešno in poceni. Stari trg 3, II. n. d. 33331

Čevljar, pomočnik

dobro izurjen, želi sprejemati službo v sadjarstvu in vrtinarstvu. Šel bi tudi kakor sluga. Dopolni na oglaš. odd. Jutra pod »Sam. ek. 33341

Vdovec

prileten, išče službo, dobro izurjen v sadjarstvu in vrtinarstvu. Šel bi tudi kakor sluga. Dopolni na oglaš. odd. Jutra pod »Kurjač«. 33340

Šivilja

boljša gospodinja, stara 30 let, nima dela, želi priiti k boljšemu vdovcu v pomoč. Poudarila pod šifro »Poštena 336« na oglaš. odd. Jutra. 33336

Mesar, pomočnik

izurjen v vseh mizarskih panogah, želi stalno službo v mestu ali na delu. Nastopi lahko takoj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 33168

Gradbeni tehnik

želi primernega zaposlenja. Delo prevzame evropski tujci na dom. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Tehnik«. 33158

V večjo dobro trgovino

bi rad ali učit evročev. s in e primerno izobrazbo, 15 let star, ki je zdrav in močan ter ima do trgovine veselje. Poudarila na oglaš. odd. Jutra. 33087

Trgovec

39 let star, vestransko izobrazben, s dobrim nastopom, reprezentativen, ki je imel dolgo let. večjo trgovino, zadnje leta kot zastopnik preprovalov svo državo, s dobrimi zvezami, želi primernega zaposlenja kot potnik, zastopnik, poslovodja ali sileno. Po potrebi ima bančno jamstvo. Cenji poudarila na oglaš. odd. Jutra pod »39-96«. 33086

Sofer

trezen in dober vozač, zmožen vseh »mehaničnih« opravil, išče primerno službo. Cenji poudarila na oglaš. odd. Jutra pod »Zanečljiv in trezen«. 33076

Uradnik

mlajši, samski s večletno službo, zmagoviti in odvetniški pisarni ki je valed voljašine zgubil doseganje meseč. želi zopet nameščen. Gre tudi na delo. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vojašine prost«. 33060

Pisarniški pomočnik

želi premeniti drž. službo za privatno v Ljubljani. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Privatno«. 33238

Trg. poslovodkinja

ki lahko dobro koncesija za trg. s mešanim blagom - želi službo. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Poslovodkinja«. 33239

Kapitalisti pozor!

Redka prilika. - Irredno ugodna naložitev kapitala. Vred družinskih razmet prodam veliko in lepo poslovno, pripravno za veletrgovino, industrije etc., na najlepšem mestu, s velikim donosom. Poudarila je direktni kupcev pod »Redka prilika 4.000.000« na oglašni oddelku »Jutra«. 33298

Hišo

zidano, s opako krito, s dvema sobama, e kletjo, 68 oravol zemlje, 1 uro od postaje Brežice, takoj prodam, cena 35.000 Din. Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33293

Novozidana vila

enodružinska, vstopniška, 30 m. od zdravilišča Slatina Radnice, je radi družinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji takoj prodaj. Pojasnila daje g. Jakob Zemljik, tapan, Slatina-Radnice. 33298

Trgovsko hišo

dvonadstropno, s dvema lokaloma, na Mestnem trgu, prodam za 680.000 Din. Besne poudarila na oglaš. odd. Jutra pod »Rentabilna 25«. 33282

Pročam posestvo

pol ure od Celja, 12 oravol zemlje, na malem hribu, za 58.000 Din. Natančneje se poizve na Brezju 34, pri Celju. 33255

Prodaj

Hrastove kadi za namakanje sašja, v najboljem stanju, velika, 300 l. v Novokovič, Ljubljana, Kolizej. 33152

Več železnih sodov

po 300-400 litrov, prodaj zelo urodno Jane. Ljubljana, Zidovska ulica št. 1. 33151

Mesto natakariče

s dobrimi sprejčevali, iščem Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33322

Čevljar, pomočnik

dobro izurjen, želi sprejemati službo v sadjarstvu in vrtinarstvu. Šel bi tudi kakor sluga. Dopolni na oglaš. odd. Jutra pod »Sam. ek. 33341

Vdovec

prileten, išče službo, dobro izurjen v sadjarstvu in vrtinarstvu. Šel bi tudi kakor sluga. Dopolni na oglaš. odd. Jutra pod »Kurjač«. 33340

Šivilja

boljša gospodinja, stara 30 let, nima dela, želi priiti k boljšemu vdovcu v pomoč. Poudarila pod šifro »Poštena 336« na oglaš. odd. Jutra. 33336

Mesar, pomočnik

izurjen v vseh mizarskih panogah, želi stalno službo v mestu ali na delu. Nastopi lahko takoj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 33168

Gradbeni tehnik

želi primernega zaposlenja. Delo prevzame evropski tujci na dom. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Tehnik«. 33158

V večjo dobro trgovino

bi rad ali učit evročev. s in e primerno izobrazbo, 15 let star, ki je zdrav in močan ter ima do trgovine veselje. Poudarila na oglaš. odd. Jutra. 33087

Trgovec

39 let star, vestransko izobrazben, s dobrim nastopom, reprezentativen, ki je imel dolgo let. večjo trgovino, zadnje leta kot zastopnik preprovalov svo državo, s dobrimi zvezami, želi primernega zaposlenja kot potnik, zastopnik, poslovodja ali sileno. Po potrebi ima bančno jamstvo. Cenji poudarila na oglaš. odd. Jutra pod »39-96«. 33086

Sofer

trezen in dober vozač, zmožen vseh »mehaničnih« opravil, išče primerno službo. Cenji poudarila na oglaš. odd. Jutra pod »Zanečljiv in trezen«. 33076

Uradnik

mlajši, samski s večletno službo, zmagoviti in odvetniški pisarni ki je valed voljašine zgubil doseganje meseč. želi zopet nameščen. Gre tudi na delo. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vojašine prost«. 33060

Pisarniški pomočnik

želi premeniti drž. službo za privatno v Ljubljani. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Privatno«. 33238

Trg. poslovodkinja

ki lahko dobro koncesija za trg. s mešanim blagom - želi službo. Poudarila na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Poslovodkinja«. 33239

Kapitalisti pozor!

Redka prilika. - Irredno ugodna naložitev kapitala. Vred družinskih razmet prodam veliko in lepo poslovno, pripravno za veletrgovino, industrije etc., na najlepšem mestu, s velikim donosom. Poudarila je direktni kupcev pod »Redka prilika 4.000.000« na oglašni oddelku »Jutra«. 33298

Hišo

zidano, s opako krito, s dvema sobama, e kletjo, 68 oravol zemlje, 1 uro od postaje Brežice, takoj prodam, cena 35.000 Din. Naslov v oglaš. odd. Jutra. 33293

Novozidana vila

enodružinska, vstopniška, 30 m. od zdravilišča Slatina Radnice, je radi družinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji takoj prodaj. Pojasnila daje g. Jakob Zemljik, tapan, Slatina-Radnice. 33298

Trgovsko hišo

dvonadstropno, s dvema lokaloma, na Mestnem trgu, prodam za 680.000 Din. Besne poudarila na oglaš. odd. Jutra pod »Rentabilna 25«. 33282

<

Herman Bang:

Trma

Karen Peers se nehala pripovedovati in je glasno ihtela za svojimi mnogimi robcji.

Župnik jo je poslušal, oči pa je imel uprte v mizo. Povzdignil jih je in je pogledal žensko.

»In te je sam poslal, Karen?« je vprašal.

Karen se je nemirno prestopala z ene noge na drugo.

»Storila sem, kar ste mi, prečastiti veleli, z mnogimi vprašanji sem ga opominjala na Boga. Saj drugače se je tega branil — Bog mu bodi milostiv — in se je v postelji obrnil, kadar sem ga vprašala, davi pa, ko mu je šlo tako slabo in sem mu ob postelji pela psalme ter ga spet vprašala, če naj grem po Vas, da pridete s svetimi zakramenti, je prikimal in od takrat je ležal čisto pri miru...«

»Dobro — da, Gospod ne zapusti nikogar.«

Odprl je omarico, vzel kelih in poštel nekoliko hostij na zlati krožnik ter vlijl nekoliko kapljic vina v kelih. Karen je sklenila roke in opazovala sveto posodje s plahim pogledom.

Kmalu nato je bil župnik pripravljen. Šla sta po cesti, ki je držala med polji. Žetev je počivala v opoldanski uri; okoli in okoli so stali prazni vozovi, tu in tam

so ležali fantje v senci dreves, s klobutkom potegnjenim na oči, in potec se v avgustovski vročini; dekleta so ležala na kupu za napol naloženim vozom, z odpetimi životki in žarečimi glavami pod rutami.

Na polju ni bilo čuti niti glasu.

Župnik je šel s povešeno glavo in je prižemal kelih na prsi. Opoldansko solnce je ležalo kakor svinec v gubah njegovega ornata. Zdaj pa zdaj se je obrnil h Karen Peers, ki je po solncu le počasi ležala po griču navzgor, in jo priganjal, naj hitreje stopi.

Kajti župniku se je jako mudilo.

Da — da Gospod je bil močan in edini, On je upognil trdovratna srca kakor trstje. Njegova je bila zmaga na veke... in vroče in nemirno veselje je razplalo v župnikovi duši; kajti leta in leta mu je ta ponosni belolasi trnec grenil življenje — leta in leta — od tistega dne... Dosti molitev je že molil, dosti gorečih besedi je govoril belemu obrazu, kadar ga je ob velikih darivnih dneh videl nepremično stati pri cerkvenem stebri... molitve in besede — zastoj govoril.

In župnik je opazoval polja, ki so spala v opoldanskem miru in je šel počasneje.

Bil je dan kakor ta, ko so v opoldanskem miru prinesli sina Hansa Rasmusa k župnišču. Župnik je stal na gričku na vrtu in videl, kako so se njegovi ženji

v vročini s težkim bremenom privlekli k župnišču. In se je ustrašil in jim je tekkel naproti in s kratkimi besedami so mu položili možje svoje breme pred noge: bilo je truplo mrtvega Rasmusa Hansena.

Da je stal na vozu, so pripovedovali, in se hipoma kakor vrtalka dvakrat zasukal, vzdignil roke in brez glasu omahnil... prav tako kakor lansko leto pri Andersu Nielsenem oven, ki je bil za sončarico poginil.

Stali so okoli župniška, truplo je ležalo na zemlji... Tedaj se je vrgel župnik na cesto, otipaval mrliču žilo in srce in ga nezmislno mikastil. Dolgo je delal tako, dokler ni eden izmed hlapcev rekel:

»Gospod župnik, moramo ga odnesti. Zapiramo cesto.«

Tedaj je župnik vstal in šel s povešeno glavo za mrličem.

Nadel si je ornat, da bi sporočil staršem smrt. Rasmus Hansen je bil edini poznorojeni sin v zakonu, ki je bil sicer brez otrok.

Tisti dan mu je bila postala pot čez ta grič težka. Stanovalci hiše so spali, on pritisne na kljuko in vstopi. Muhe so brenčale okoli Hansa Rasmusa, ki je bil v vročini zaspal z rokami na mizi in z glavo na miznem robu. Karen je dremlala na stolu.

Pri sumu sta se oba zbudila in se prestrašila, ko sta zagledala župnika v or-

natu.

Tedaj je začel župnik govoriti o skrbeh, ki pridejo kakor tatovi ponoči, in o uri Gospodovi, ki je kakor blisk. Starca pa sta le začudeno sedela, Karen je začela potihem jokati, nevedé sama, zakaj.

In župnik je govoril o potih Gospodovih, ki so čudovita — in o edinem jagnjetu... in o grehu sveta... dokler mu ni pot udarila iz čela — in o sinu vdove in o Bogu, ki vzame, kar mu ugaja... Starca ga nista razumela in slednjič je brez nadaljnjih besedi izmučeno rekel: »Bog Vama je usodil — Rasmus je mrtev.«

Pričakoval je krik, vsklik... toda nič se ni zgodilo, molče sta obsedela, Karen so omahnile roke, iztegnjeno v naročje. Nato pa stopi župnik k njej in jo prime za mrzle roke; in začne ji mehko in tolažeče prigoovarjati.

Govoril je dolgo in ko jo je tolažil, je pokleknol poleg nje. »Da — le jokaj,« je rekel, »jokaj — zakaj solze lajšajo.«

In začel je tiho moliti, držeč roke jeteče Karen v svojih.

Zdajci je začutil trdo roko na svoji rami in videl je obraz Hansa Rasmusa tik poleg svojega. Bil je spačen in bled. Župnik je iztegnil roke, kakor bi hotel preprečiti udarec.

Hans Rasmus ga ni izpustil, njegov spačen obraz je ostal tik poleg njegovega: Kakor dva plamena so mu žarele

oči pod obrvmi.

»Lažeš,« je rekel, »lažeš. Pojdi!« Župnik se je hotel odtrgati, pa se ni mogel »Pojdi,« je rekla še enkrat, »lažeš.« In šele na pragu ga je izpustil.

Župnik se je obrnil, hotel nekaj reči, toda je umolknil pri prvih besedah, sunoma odprl vrata in odšel, ne da bi se bil ozrl. Domov, preko dvorišča, kjer je še ležalo truplo, zaprl se je v svojo sobo in ni več dni govoril z nikomer.

Sedemnajst let — sedemnajst let je preteklo od takrat in vedel je še vse prav natanko, kakor bi bilo včeraj.

Spominjal se je večera, ko je prišel Hans Rasmus v župnišče naročit pogreb. V njegovih očeh je žarel še isti ogenj, »Vrši naj se brez petja in besedi,« je rekel. »Zagrebi ga — in nam prizanesi z vsem drugim.«

Župnik ga je poskusil prijeti za roko, Hans Rasmus mu jo je odtegnil. »Hans Rasmus,« je rekel župnik, »ne zakrni svojega srca. Slišiš — Bog. Vsemogočni ti je to naložil.«

Tedaj pa je Hans Rasmus povzdignil k župniku oči in rekel hripavo: »Molči, far, Boga ni. Tebe je skrbelo zastran rži... zato so morali tvojo ljudje opoldne žeti. Župnik je prebledel. »Hans Rasmus — kaj praviš? Hans Rasmus —«

Hans Rasmus je položil tiste štiri tolarje na mizo in odšel.

(Dalje.)

Fižol Monterje

vsake vrste kupuje vedno 11433
veletrgovina

Ed. Suppanz, Pristava

Primarij 11433

dr. Rihard Jug

ne ordinira do
do 3. oktobra 1929

za centralno kurjavo
proti trajnemu nameščenju in
dobri plači išče za Zagreb
velika tvrdka za kurjavo
Samo v istini samostojni monterji
na se javijo in pošljejo
svoje oferte na Jugosl. Rudolf
Mosse A. G., Zagreb Zrin skega
trg 20 pod „No. 4639“ 11422

Zahvala.

Vsem, ki so ob smrti mojega dragega soproga

dr. Toneta Gosaka

odvetnika v Ptuj

sočustvovali in izkazali blagemu pokojniku v tako obilni meri spoštovanje in udanost, mene tolažili in mi v težki uri bili ob strani, vsem znancem in prijateljem, ki so ga spremljali na zadnji poti, izrekam tem potom najprisrčnejšo zahvalo.

V posebno dolžnost si štejem zahvaliti se gg. zdravnikoma dr. Blankeju in dr. Vrečku za njihjo požrtvoralni trud za časa pokojnikove bolezni, obitelji dr. Poznikovi, g. odvetniku dr. Šalamunu, dr. Štefanoviču in gospici učiteljici Koomutovi za trud in požrtvornost, ki so mi ga izkazali v najtežji uri.

Nadalje se zahvaljujem govornikom za ginitive govore; čast. duhovščini, pevcom, pokojnikovim tovarišem - odvetnikom, gg. sodnikom, uradništvu, društvu Sokol in CMD ter drugim korporacijam, sploh vsem, ki so pokojnika spremljali k večnemu počitku.

Hvala vsem, ki so mi izrazili sožalje in darovali vence.

Ptuj, dne 21. septembra 1929. 11430

Emica Gosakova in žahujoči sorodniki.

Ivan Potokar

posestnik

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, 25. septembra 1929. ob pol 10. uri dopoldne na domače pokopališče.

Priporočamo ga v blag spomin.

Radomlje, dne 22. septembra 1929.

Marija Potokar roj. Sedmak, soproga; **Ivo**, odvetnik; **Pavel**, podporočnik, sinova; **Zdravka**, hčerkica; **Anka** roj. Cepuder, sinaha; **Josip Sedmak**, tast; **Svetozar**, vnuk. 11443

Nov uspeh tovrnega avta Chevrolet pri tekmi!

V Gron'ngnu (Holandska) je Chevrolet Six prevozil 8.3 km z enim litrom gazolina!

Holandska, ki je ena izmed najbolj naprednih evropskih dežel, slovi tudi po velikem številu motornih vozil.

Tisočih tovrnih avtomobilov pomagajo tam malim trgovcem širiti krog odjemalcev — poljedelcem pa, razpošiljati njihove pridelke v velika ljudska središča. Tovorni avtomobili so si kakor v vseh drugih deželah na svetu tudi na Holandskem stekli velikansko popularnost.

Is zdaj si je pri tekmi. Ki jo je organiziralo Društvo lastnikov tovrnih avtov v Groningnu pri Amsterdamu, Chevrolet uradno izvojeval novo zmago. Tovorni avto iz skladišča je prepeljal dve toni tovora 8.3 km daleč s samo enim litrom gazolina!

To poceni in izdatno motorno vozilo utegne tudi vam s pridom služiti — stopite do najbližjega zastopnika Chevroleta in prosite ga, naj vam razkaže močno šasijo tovrnega avta Chevrolet in vam pove, katera karoserija najbolj nstreza vaši kupijski stroki.

TOVORNI AVTO CHEVROLET

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — MARQUETTE — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE — CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI AVTOMOBILI — G. M. C. TOVORNI AVTOMOBILI FISHERJEVE KAROSERIJE

PROIZVODI GENERAL MOTORS

Največja izbira — najnižje cene najboljših dvokoles dirkalnih, za ceste ture o damskih, motorjev, malih dvokoles za otroke, igračnih in otroških vozičkov raznih modelov od najcenejšega do najfinjšega, brazišvalnih strojev Central Bobbin. Pred nakupom ogledite si zaokro pri tržnici Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4. Ceniki tranko Prodaja na obroke.

VINSKA KLET!

V mestu Kočevju se oddajajo vinske kleti prejšnje firme Ant. Kajfež, sedaj last Premoženjske uprave za mesto Kočevje, v najem.

Na razpolago so 3 velike kleti, približno 700 hl praznih sodov, pisarniški prostori, hlev za konje, kolarnica, drvarnica, pralnica, avtogaraža in manipulacijska možnost na dvorišču.

Tozadevne ponudbe prosimo do 1. oktobra 1929 na naslov: Premoženjska uprava za mesto Kočevje. 11363

Strojevodje

dva ali tri, z izpitom za vožnjo na ozkotirnih in normalnotirnih industrijskih železnicah, sprejme

Kranjska industrijska družba na Jesenicah.

Pismene ponudbe z izpričevali naj se vpošljejo ravnateljstvu družbe, Jesenice-Fužine 11431

Trgovina s klavirji F. Bodner

Generalna reprezentanca tovarne klavirjev Kanzler

MARIBOR, Gosposka ul. 2

Edino zastopstvo svetovne trdke: EHRBAR in vodečih tovaru klavirjev: Lauberger & Glos. 11256

Dalekosežna plačila na obroke.